68ste JAARGANG No. 8324 WOENSDAG 5 DECEMBER 1951 ACHT PAGINA'S

AMIGOE DI CURAÇAO

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Abonn.-prijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aru ba, Suriname, Bovenwinden ƒ 2.50. — Buitenland ƒ 3.— per maand (bij vooruitbet.).
Kantoor: Consciëntiesteeg 27—29. Telefoon: Redactie 3858 — Administratie 3550.
Uitgave N.V. Paulusdrukkerij, Willemstad, Curaçao.
Hoofdredacteur: Ad. Versney.

Belangrijke voortgang bij bespreking over verbod van atoomwapens

Sovjet Unie wil inspectie NA verbod

Parijs. — De Sovjet-Unie is bereid inspectie van haar atoomfabrieken toe te laten direct na een besluit van de Algemene Vergadering om de atoomwapens buiten de wet te stellen, aldus verklaarde Wysjinsky op een persconferentie, kort nadat de subcommissie voor de ontwapening haar middagzitting had beëindigd.

De Britse vertegenwoordiger zei, dat men een nuttige discussie had gehad. Wysjinsky zei voornamelijk gesproken te hebben over het verbod en de instelling van controle. „Ik heb er op aan gedrongen, dat de Algemene Vergadering besluiten zal de bom te verbieden. De kwestie rees, of een dergelijk besluit bindend en verplichtend zou zijn voor de conventie getekend is. Mijn standpunt was, dat het ondenkbaar is te geloven, dat de bom geproduceerd en gebruikt zou worden na onwettigverklaring". De conventie betreffende het verbod zou practische maatregelen ter uitvoering van het besluit moeten vaststellen, alsmede een stelsel van internationale controle op de productie van atoomenergie.

Volgens Wysjinsky was het een leugen te beweren, dat hij niet had willen antwoorden op de vraag in de subcommissie, of de Sovjet-Unie bereid is inspecteurs op haar grondgebied toe te laten; zij, die de atoomwapens niet willen verbieden vóór de instelling van controle, zoeken een voorwendsel om het verbod van fabricage en gebruik van de bom uit te stellen, daar er een zekere tijd nodig is om de controle in te stellen, aldus Wysjinsky.

Een Britse woordvoerder zei, dat het ophelderingsproces voortgang vindt en dat op sommige belangrijke punten overeenstemming is bereikt.

Voor verkiezingen in Duitsland

Parijs. — De Verenigde Staten, Frankrijk en Engeland hebben in de commissie ad hoc een resolutie ingediend voor de instelling van een internationale commissie van onderzoek inzake verkiezingen in geheel Duitsland. De Britse afgevaardigde Selwynn Lloyd stelde voor de regeringen van Oost- en West-Duitsland uit te nodigen vertegenwoordigers naar de commissie te zenden. Hij stelde een commissie voor van vijf landen, waarin geen Duitsers of vertegenwoordigers van de Grote Vier zitting zullen hebben.

De Pakistaanse afgevaardigde Bokhari stelde een andere resolutie voor, volgens welke officiële afgevaardigden uit Oost- en West-Duitsland en de Oostelijke en Westelijke sectoren van Berlijn worden uitgenodigd voor de commissie te verschijnen. Ondanks het Russisch verzet besloot de commissie met 47 tegen 7 stemmen bij 5 onthoudingen, eerst de Pakistaanse resolutie te behandelen.

Malik protesteerde tegen het feit, dat de overige Oostelijke delegaties niet eerst haar standpunten uiteen hadden kunnen zetten.

Op de middagzitting besloot de commissie met 50 tegen 6 stemmen bij één onthouding vertegenwoordigers uit Oost- en West-Duitsland uit te nodigen aan het debat deel te nemen, zoals in de Pakistaanse resolutie werd gevraagd.

Naar huis

Napels. — Acheson en de Amerikaanse minister van financiën, Snyder, zijn per vliegtuig naar de Verenigde Staten vertrokken.

Panisch vuurgevecht in Suez eiste 20 doden

De straten leken een slagveld

Cairo. — Dinsdag begon er een schietpartij, die ongeveer 10 minuten duurde, toen circa 40 Egyptenaren schoten op drie Britse brenguncarriers.

Volgens de eerste berichten hebben de Britten het vuur beantwoord en werden ten minste 20 Egyptenaren gewond of gedood, alsmede twee Britten gewond. De straten van Suez leken een slagveld; de Britse soldaten, achter de pantserplaten van de carriers gedoken, vuurden op de Egyptische politie, die dekking zocht achter hoeken van gebouwen. De burgers zochten dekking in de huizen.

Volgens het Egyptische ministerie van binnenlandse zaken zijn 20 Egyptenaren omgekomen en werden 29 gewond. De Egyptische politie vuurde op de Britse strijdkrachten om de Egyptenaren te beschermen. Terwijl de begrafenisstoet van het slachtoffer van de Britse aanval van Maandag zich naar de auto begaf om het lijk naar Ismailia over te brengen, vuurden Britse soldaten op de begrafenisgangers, aldus het communiqué.

Een hoge Britse officier noemde de incidenten op zichzelf staande gevallen van paniek. Hij meende, dat de algemene sfeer in de zone verbetert.

Kort voor het incident van Dinsdag heeft de commandant van het Britse garnizoen in Suez met de Egyptische gouverneur van de stad gesproken over de botsing van Maandag. Volgens betrouwbare kringen had hij ontwapening van de Egyptische politie geëist gedurende een afkoelingsperiode, evenals twee weken geleden te Ismailia na de gevechten aldaar gedaan was.

Egyptische lezing

Volgens A.F.P. zegt de officiële Egyptische lezing van de gevechten van Maandag, dat een auto met Egyptische politie even buiten Suez onklaar raakte, waarop de Britten van een kamp uit vuurden en bleven vuren, toen de wagen weer op gang kwam. Eerst toen hebben de Egyptenaren teruggevuurd, waarop de Britten het kamp verlieten en naar Suez oprukten, waar zij bij de ingang van de stad door Egyptische politie werden opgevangen.

In Alexandrië heerste de alarmtoestand met het oog op mogelijke incidenten. Britse militairen patrouilleerden door de stad.

Geen preferentie meer

Teheran. — De parlementaire oliecommissie heeft Woensdag besluiten genomen, volgens welke de Nationale Perzische Olie-Maatschappij niet meer gebonden is door de preferentie-clausule van de wet van 30 April 1951 ten gunste van de voormalige klanten van de Anglo-Iranian Oil Company. Men herinnert er aan, dat het reeds door de Nationale Oliemaatschappij toegestane uitstel op 31 Juli is afgelopen.

ADENAUER IN PARIJS — Herr Konrad Adenauer, die naar de berichten van heden melden gisteren in 10 Downingstreet, London, waar hij Churchill bezoekt, werd uitgejouwd door enkele mensen, die het verleden niet kunnen vergeten, noch in staat zijn te onderscheiden tussen het groene en het dorre hout, bezocht te voren Parijs waar hij in gezelschap van Robert Schuman, de Franse Minister van buitenlandse zaken gefotografeerd werd.

OLIEPIJPLEIDING IN VENEZUELA ONTPLOFT

Caracas. — Dinsdag heeft zich in de omgeving van La Cruz een ontploffing voorgedaan in een oliepijpleiding waarbij zes arbeiders werden gedood en vier gewond. Twee worden vermist.

Het oude zeer

Londen. — Voor de ambtswoning van de Britse premier Downingstreet 10 vonden demonstraties plaats tegen Adenauer, toen deze arriveerde. Er werden anti-Duitse leuzen geroepen. Vier personen werden aangehouden.

Front en besprekingen in Korea 18 graden onder nul

Pan Moen Djon. — De Noordelijken hebben meegedeeld, dat zij de aanwijzing van neutrale waarnemers wensen uit te stellen tot na het totstandkomen van een overeenkomst betreffende het toezicht op de naleving van de wapenstilstand.

Een woordvoerder van de delegatie der Verenigde Naties deelde de pers mee, dat de communisten te kennen hebben gegeven, dat niemand toestemming zou mogen hebben om achter de linies van de andere partij een onderzoek in te stellen.

18 graden onder nul

Tokio. — De rust aan het Koreaanse front duurt voort. De temperatuur is gedaald tot een minimum van 16 tot 28 graden onder nul aan het Oostelijke front. Ten Zuiden van Wonsan werden Noordelijken, die kampvuren als verwarming hadden ontstoken, door vliegtuigen van de Verenigde Naties gebombardeerd.

De frontactiviteit blijft beperkt tot verkenningen van patrouilles. Vlooteenheden van de V.N. zetten de bombardementen van kustinstallaties voort. Vliegers van de V.N. hebben gedurende de nacht ruim 1.000 communistische voertuigen waargenomen.

In Zuid-Korea hebben de Zuid-Koreanen het net om ruim 2.000 guerilla's in het Tsjiri-gebergte nauwer aangehaald.

Wat is hun lot?

Boedapest. — De Amerikaanse zaakgelastigde heeft de Hongaarse minister van buitenlandse zaken een nota overhandigd, waarin gevraagd wordt om opheldering over het lot van de bemanning van de op 19 November in Hongarije tot landen gedwongen Amerikaanse C-47.

Hij verzocht met nadruk, dat een vertegenwoordiger van de Amerikaanse legatie verbinding krijgt met de vier leden van de bemanning. Bovendien verzocht hij vrijlating van de bemanning en teruggave van machine en lading.

Recht tot het hart

Al wat de mens van God vervreemdt, vervreemdt de mens van de mens.

het nieuws van vandaag

„De regering is van oordeel, dat, nu tot wijziging van de Grondwet wordt overgegaan, van deze gelegenheid gebruik wordt gemaakt om de intensievere bemoeiingen van de Staten-Generaal met de buitenlandse betrekkingen hierin tot uiting te brengen", aldus verklaart de Nederlandse regering in de memorie van toelichting op een nieuw voorstel tot Grondwetswijziging, dat eergisteren bij de Staten-Generaal werd ingediend. De wijzigingen betreffen de artikelen 58 tot 60 van de huidige drang is gekomen.

Het hoofddoel hierbij is de medewerking van de Staten-Generaal in de buitenlandse politiek beter te regelen, aangezien deze door de na-oorlogse ontwikkeling in het gedrang te gekomen.

In artikel 58 wordt volgens het nieuwe ontwerp gezegd: „De Koning heeft het opperbestuur der buitenlandse betrekkingen. Hij bevordert de ontwikkeling der internationale rechtsorde". De laatste zin is dus toegevoegd.

Artikel 59, dat in de huidige Grondwet zegt, dat de Koning oorlog verklaart na voorafgaande toestemming van de Staten-Generaal, wordt in dier voege gewijzigd, dat thans de Koning niet meer toestemming behoeft te vragen, wanneer het Koninkrijk door een andere mogendheid wordt aangevallen of tengevolge van nakoming van zijn internationale verplichtingen in oorlog geraakt.

In artikel 60 werd bepaald, dat alle overeenkomsten met andere mogendheden slechts na goedkeuring bij de wet van kracht konden worden. Thans wordt voorgesteld te bepalen, dat bepaalde overeenkomsten ook stilzwijgend door de Staten-Generaal kunnen worden goedgekeurd. „De goedkeuring van deze overeenkomsten wordt geacht te zijn verleend, indien niet binnen 30 dagen na het overleggen van de overeenkomst door of namens een der Kamers de wens te kennen wordt gegeven, dat de overeenkomst aan de uitspraak

Grondwetswijziging

der Staten-Generaal moet worden onderworpen", aldus een nieuw artikel.

De overeenkomsten, die aldus stilzwijgend kunnen worden goedgekeurd, zijn de volgende: 1. een overeenkomst, waarvoor dit bij de wet is bepaald; 2. indien de overeenkomst uitsluitend betreft uitvoering of verlenging van een reeds goedgekeurde overeenkomst; 3. indien de overeenkomst geen belangrijke geldelijke verplichtingen oplegt en voor ten hoogste een jaar wordt gesloten; 4. indien in buitengewone gevallen van dringende aard het belang van het Koninkrijk eist, dat de overeenkomst zonder verwijl van kracht wordt.

Belangrijk is voorts een nieuw artikel 60e, dat zegt: „Aan volkenrechtelijke organisaties kunnen bij of krachtens een overeenkomst bevoegdheden tot wetgeving, bestuur of rechtspraak worden opgedragen".

Hiermede wordt dus in de toekomst de mogelijkheid geschapen, dat bepaalde souvereine staatsrechten worden overgedragen aan internationale organisaties, waardoor de Nederlandse Staat dus afstand doet van deze souvereine rechten. Dit is vooral ingevoegd met het oog op de Europese integratie-projecten als het plan-Schuman en het Europese leger en verder nog in de toekomst te ontstane functionele organen.

Autobus richtte slachting aan

Chatham. — Dinsdagavond is in het donker een autobus op een groep Britse cadetten ingereden. De Britse Admiraliteit heeft meegedeeld, dat er 23 doden en 18 gewonden zijn. Het jongste slachtoffer is 10 jaar, het oudste 14 jaar. Het ongeluk gebeurde bij de poort van het arsenaal van Chatham; de groep werd van achteren aangereden. De tien vooroplopende jongens bleven ongedeerd, doch moesten met een zenuwschok in een ziekenhuis worden opgenomen. De chauffeur van de bus zou juist vandaag de medaille ontvangen voor 25 jaar veilig rijden; hij was 40 jaar in dienst van een plaatselijke busonderneming.

Kefauver candidaat?

Washington. — De Democratische senator Kefauver, die naam maakte als voorzitter van de Congres-commissie voor onderzoek naar de invloed van misdadigers op het openbare leven, en zijn partijvrienden beginnen een machtige campagne om hem voor de aanstaande presidentsverkiezingen candidaat te stellen. Kefauver is 48 jaar, komt uit de Zuidelijke staten en wordt tot de vooruitstrevenden gerekend. Zijn candidatuur zou de eenheid in de Democratische Partij kunnen versterken.

Uitbarsting van Hibok kostte 2000 personen het leven

Manilla. — Volgens officiële kringen heeft de uitbarsting van de Hibok wellicht 2.000 doden geëist. Tot dusverre zijn er officieel 141 doden, waarvan er slechts 37 konden worden geïdentificeerd.

Honderden personen worden behandeld wegens brandwonden, veroorzaakt door gloeiende lava en as, die een gebied van 10 km2 hebben verwoest. Alle huizen in het dorp Ganasan aan de voet van de Hibok zijn weggevaagd: geloofd wordt, dat alle inwoners zijn omgekomen.

Geschat wordt, dat 80% van de 65.000 inwoners van Camiguin levend verbrand zijn of letsel hebben opgelopen.

De vulkaan rommelt onheilspellend en spuwt met tussenpozen lava en as.

De ziekenhuizen zijn overvol en de geneesmiddelen raken op. President Quirino leidt persoonlijk het reddingswerk. Men is bezig puin op te ruimen, hetgeen belemmerd wordt door rook en hitte. Amerikaanse watervliegtuigen vervoeren samen met Philippijnse vliegtuigen artsen, verpleegsters en voorraden naar het getroffen gebied. Ook zijn vaartuigen van de Philippijnse vloot op weg.

Een schip, de eerste bode

Manilla. — Het eerste nieuws over de vulkaanuitbarsting werd bekend uit het telegram van een schip, dat het eiland passeerde.

De president heeft gelast onmiddelijk hulpploegen te zenden. Het eiland Camiguin wordt ontruimd. Ongeveer 80% van de inwoners van de zes dorpen op het eiland is omgekomen. Tot dusver heeft men 141 doden geborgen. Volgens de gouverneur zouden 2000 personen zijn omgekomen.

TOERISTENKLASSE EEN FEIT

Nice. — Op de I.A.T.A.-conferentie hebben elf luchtvaartmaatschappijen, waaronder de K.L.M., overeenstemming bereikt over het instellen van een toeristenklasse op de lijnen tussen Europa en Amerika. De nieuwe klasse zal op 1 Mei 1952 worden ingesteld. De overeenkomst geldt voor een jaar. Een enkele reis Londen-New York zal $ 270, een retour $ 486 en in het slappe seizoen $ 417 kosten. De overeenkomst moet nog door de regeringen worden goedgekeurd.

Paus geeft nadere verklaring van Katholieke Leer over kindergeboorte

Vatikaanstad. — Paus Pius XII heeft dezer dagen in een rede tot het congres van het Italiaanse Nationale gezinsfront nadere aanvulling gegeven op hetgeen Hij drie weken geleden verklaard heeft over de katholieke leer ten aanzien van de kindergeboorte. De Paus zeide:

„Elke rechtstreekse aanslag op een onschuldig mensenleven als middel tot het bereiken van een doel — in dit geval teneinde een ander leven te redden — is ongeoorloofd".

Hij voegde er aan toe: „Dit beginsel gaat op zowel voor het leven van het kind als dat van de moeder. Nooit of te nimmer heeft de Kerk geleerd, dat het leven van het kind moest voorgaan bij dat van de moeder. Het is misleidend de kwestie te stellen in de vorm van het alternatief: ofwel het leven van het kind ofwel dat van de moeder. Neen, noch het leven van de moeder, noch dat van het kind kan onderworpen worden aan een daad van rechtstreekse suppressie. In het ene geval zowel als in het andere kan er slechts één verplichting bestaan: alle pogingen in het werk te stellen om het leven van beiden te redden, van de moeder en van het kind".

De Paus zeide verder nog: „Wanneer bijvoorbeeld het behoud van het leven van de aanstaande moeder, onafhankelijk van haar zwangerschap, dringend chirurgisch ingrijpen of een andere therapeutische behandeling zou eisen, welke als bijkomend gevolg — op geen enkele wijze verlangd of bedoeld, doch onvermijdelijk — de dood van de vrucht zou hebben, dan kan een dergelijke daad geen rechtstreekse aanslag op een onschuldig leven genoemd worden. In deze omstandigheden kan de operatie geoorloofd zijn, evenals ander dergelijk medisch ingrijpen, aangenomen altijd, dat het een goed van hoge waarde betreft, zoals het leven, en dat het niet mogelijk is de operatie uit te stellen tot na de geboorte van het kind, noch om zijn toevlucht te nemen tot andere doeltreffende middelen".

De rede, in het Italiaans gehouden, is Woensdag gepubliceerd met vertalingen in het Frans, Duits, Spaans en Engels.

Van de zijde van het Vatikaan is eerder verklaard, dat veel van de eerste rede van de Paus verkeerd vertaald was en daardoor ten onrechte gecritiseerd.

Uit het Eindverslag

Hoe worden de Landskas subsidies besteed

De Regering ontkent, dat zij zich bij gebrek aan formaties vrij acht om maar raak te bevorderen en voert als bewijs aan, dat zij met omzichtigheid te werk gaat en zelfs in verscheidene gevallen beslissingen heeft aangehouden teneinde eerst de verdere ontwikkeling der zelfstandigmaking der Eilandgebieden te kunnen gade slaan.

Opgemerkt wordt, dat onlangs nog niet minder dan 3 commiezen tot hoofdcommies zijn bevorderd. Tegen bevorderingen in de lagere rangen zou men geen overwegend bezwaar hebben. Dit zou ook niet in strijd zijn met de in 1949 aangenomen motie-Gerharts, doch de gesignaleerde bevorderingen, die plaats hebben gehad, voordat iemand zich een oordeel heeft kunnen vormen omtrent de administratie behoeften van de Nederlandse Antillen, het eilandsgebied Curaçao en Aruba — verzwaren de topbezetting met personeel, waaraan misschien in de nieuwe verhoudingen geen behoefte bestaat.

Maar dan ook met geen woord

In het Voorlopig Verslag spraken verscheidene leden het vertrouwen uit, dat een herziening van de grenzen, gesteld voor de aanspraken op buitenlands verlof, alsmede van de kosten van uit- en terugzending en die van overtocht bij verloven, zoals bij de openbare behandeling van de begroting 1951 door de landsminister van Financiën toegezegd, haar beslag zou krijgen, voordat de onderhavige begroting tot stand komt.

Tot hun leedwezen werd vastgesteld, dat in de M.v.A. hierover geen woord voorkomt.

Hoe lang in studie?

Verscheidene leden verzochten te mogen vernemen hoe lang het ontwerp tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht reeds in studie is.

Verwonderd'

Gezien de grootte der bedragen, mag aangenomen worden, dat de op de scholenbouw bewerkstelligde bezuinigingen verkregen zijn door de gymnastieklokalen te laten vervallen. Indien deze veronderstelling juist is, zouden zeer vele leden willen opmerken, dat zij van een dergelijke maatregel ernstige tegenstander zijn en dat het hun verwondert, dat de Regering ter zake geen aandacht heeft geschonken aan de brief der Staten.

Men zou gaarne zien, dat een bezuiniging niet wordt verkregen door schrapping van gymnastieklokalen. Toch wilde men de Regering gaarne steunen in haar streven de uitgaven te drukken. Een middel hiertoe is het laten vervallen van de tekenlokalen, want die kunnen aan Mulo-scholen zeer goed in het natuurkundelokaal worden ondergebracht.

Wat betekent „enz."?

Gaarne zou men vernemen, wat de toevoeging „enz." achter elke post te betekenen heeft, zoals b.v. „1. Pr. Margrietschool — 8 leslokalen enz".

Opheldering

Bij velen bestond de indruk, dat de Regering het voornemen had gelden aan te vragen voor de bouw van een bijzondere school in Windwardside op Saba. Thans blijkt, dat een crediet is opgebracht voor een bijzondere school in The Bottom. Gaarne zou men hieromtrent worden ingelicht.

Naar de Regering meedeelt, ligt het in de bedoeling „**binnenkort**" een nieuw reglement voor de Curaçaose Bank in te dienen. I.v.m. deze mededeling verzocht men te mogen vernemen, wanneer een dergelijk voorstel verwachtbaar is. Van deze gelegenheid wensten de aan het woord zijnde leden gebruik te maken om de Regering te verzoeken er bij de directie van deze bank op aan te dringen **spoediger** haar jaarverslag uit te brengen.

N.a.v. de opmerking, dat de Regering geen volledig inzicht heeft in de besteding der subsidies, welke diverse instellingen en verenigingen genieten, vroeg men zich af op welke gronden de subsidies dan worden toegekend, daar als voorwaarde voor de toekenning toch moet gelden, dat inzicht wordt gegeven van de wijze van besteding.

Men zou gaarne zien, dat alle verenigingen enz., die subsidie genieten, worden aangeschreven om gegevens te verstrekken omtrent de wijze van besteding van de toegekende gelden. Wanneer deze gegevens niet zouden worden verstrekt, zal men zijn houding t.a.v. de verdere toekenning van de subsidie in ernstige overweging moeten nemen.

CURACAO

6 DECEMBER TREKKING

De trekking van de loterij t.b.v. de kerkbouw Coromoto zal morgen, 6 December plaats vinden ten parkette van de procureur-generaal.

RODE KRUIS HEEFT HULPPOST IN PUNDA

Een gedeelte van het pand op Pietermaai 22, waar practizijn Roefstra woonde, is thans ingericht als EHBO post.

De voorgalerij is bureau, de grote kamer voor de helpsters. In dit vertrek worden ook de materialen voor een noodhospitaal opgeslagen.

De kleine kamer wordt tot E.H.B.O. kamer ingericht, de kosten der inrichting worden door de „Lions" betaald.

De heer Martina komt eveneens in dit huis te wonen, zodat er steeds bezetting van de post aanwezig is.

In een dringende behoefte werd hiermede voorzien.

ST NICOLAAS ZELF OPENT DE SPEELTUIN 'LUIS BRION'

Hedenmiddag 4 uur zal St Nicolaas zelf de speeltuin „Luis Brion" op Marie Pompoen aan de kinderen cadeau komen geven. Zes honderd kinderen zullen liedjes zingen en als de officiële ontvangst heeft plaats gehad, zullen de kinderen onder leiding van hun Leidsters en Leiders spelletjes doen en krijgen zij op het einde nog een tractatie.

De harten van alle kinderen van Marie Pompoen kloppen vol verwachting.

FATUM COCKTAIL PARTY

Gisteravond werd in de Piscaderaclub ter gelegenheid van het bezoek van de hoofddirecteur, mr P. Heering, een druk bezochte cocktailparty gehouden, waarop vele prominente figuren zich ter gelegenheid van een druk bezochte... zijn samenleving aanwezig waren. De heer J. v.d. Velden stond bij de ingang zijn oude bekenden en vrienden te verwelkomen en stelde de bezoekers voor aan de heer Heering die een reis maakt door de Amerika's om de Fatumkantoren te bezoeken. Aan de ingang verwelkomden de heren Huisman, directeur van het Kantoor Curaçao en Nieuwkerk, adj.-directeur de talrijke gasten.

Onder de aanwezigen merkten wij o.m. op de Landsministers Cecile Delvalle en W. Lampe, die na 32 jaar dr J. A. Abercrombie, die ten tijde van zijn griffierschap op de Bovenwinden dr Abercrombie als arts ontmoette. Het was uiteraard een hartelijke weerzien. Voorts zagen wij mr Debrot, voorzitter van de Staten, gedeputeerden C. Kroon en J. Jonckhout, alsmede enkele statenleden, vele vooraanstaanden uit de handel, tal van hoofdambtenaren, waaronder de heer F. Corver, gouvernementssecretaris, alsmede leden van het Corps Consulaire, enkele marine officieren en vele vrienden en bekenden meer.

Het werd een genoegelijke party, waarop mr Heering zich aangenaam kon bezig houden met de vele relaties, die de Fatum hier onderhoudt.

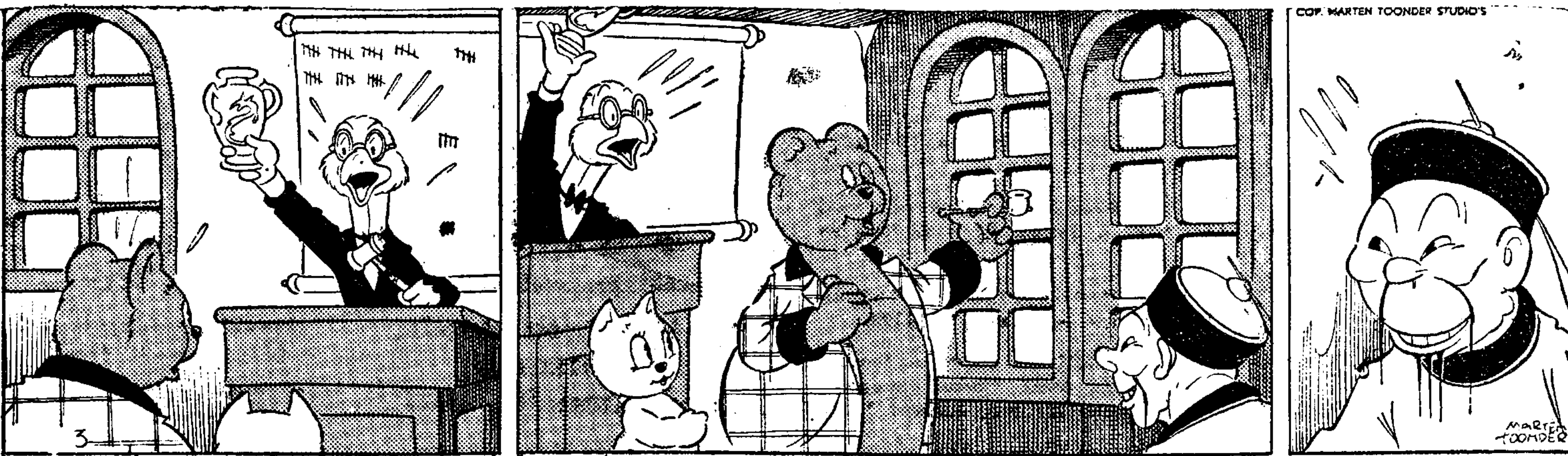
Een rijk verzorgde bar, een prima buffet en een geweldige Sint Nicolaas verrassing in de vorm van een fantastische koude schotel-tafel met de meest heerlijke gerechten, gegarneerd met de meest exquise vleessoorten, deden de aanwezigen verrast stil staan en Fischer naar zijn Speed Grafic met „electronicflash" grijpen. Het was zeker een plaatje waard. De aanwezigen lieten zich de tafel uitstekend smaken, zodat laat in de avond de talrijke gasten afscheid namen van de gastheren, die op een uitstekende avond kunnen terugzien. De leiding van deze avond was bij de heer P. Huisman in vertrouwde handen.

VERKEERSDRUKTE EIST EEN DODE

Gistermiddag tegen half vijf vond op de F.D. Rooseveltweg een ernstig ongeval plaats, dat aan de elf-jarige Carla Veira het leven kostte. Het meisje rende achter een convooi bus vandaan en stak zonder daarbij op het verkeer te letten de rijweg over. Op dat moment reed een busje aan, die de kleine Carla greep. De bestuurder trachtte een aanrijding te voorkomen doch mocht daarin helaas niet slagen.

De dokter achtte opname in het ziekenhuis noodzakelijk, doch gisteravond is het meisje overleden. Enige jaren geleden verloor de familie Veira onder treurige omstandigheden een elf jarig jongetje, dat tijdens het spel in een ijskast werd opgesloten. Aan de diep beproefde ouders betuigen wij onze innige deelneming. In verband met dit overlijden zal de Sint Nicolaas middag georganiseerd door de S.V. Athene geen doorgang kunnen vinden. Ook het biljart concours in Recreation park gaat hedenavond niet door.

1035 **Tom Poes en de Chinese waaier**

Net toen heer Ollie en Tom Poes binnenkwamen, begon de man, de verkoping leidde, aan het eerste stuk.
— Een prachtige vaas uit de Ping-Ping-periode! riep hij.

— Echt aardewerk, met kunstige machinale beschildering! Wie dt er wat voor? Wie?
— Ik niet, goede vriend, zei heer Bommel. Die vaas is niets voor een heer van stand, wat jij, Tom Poes? Laten wij ons op een paar van deze ongemakkelijke stoelen neerzetten en wachten totdat die heer de waaier gaat verkopen! Die waaier moet ik hebben, daar gaat niets van af! Niets dan die waaier!

— Pé! zei de vreemdeling, die een Chinees was. Pé!.... Zon gaat niet onder in Oosten, waaier gaat niet open in Westen! Waaier gaat naar Lijn-Oh-Li en Lijn-Oh-Li gaat naar Oosten!

Opleving van ontwikkeling zette zich in Suriname op alle gebied voort"

msterdam. — De periode van opleving der ontwikkeling op vrij-elk gebied, die Suriname thans doormaakt, zette zich in 1950 rt, zo begint de directie van de Surinaamsche Bank het jaar-slag, waarin zij verder o.a. zegt:

Tal van moeilijkheden van fi-ciële en economische aard sten worden overwonnen. iname verkreeg politieke zelf-digheid ten aanzien van zijn rne aangelegenheden. Niet het minst werd bij de opbouw het land bijgedragen door Welvaartsfonds. Van groot ang is ook de verdere uit-iding van het onderwijs.

De verbreding van de econo-che basis blijft de volle aan-ht houden. Thans is het land eel afhankelijk van de bau-t, die in het afgelopen bijna 81% van de export aakte. De citrus-centrale, die uniforme kwaliteit betoogt, ft nog niet tenvolle aan de wachtingen beantwoord. De uscultuur leed grote verlie-en indien zij niet van over-dswege doelmatig gesteund rdt, schijnt zij, althans wat be-ft het voornaamste product, sinaasappel, ten dode te zijn chreven. Thans is de hoop estigd op de bouw van een penfabriek. De uitvoer van t en houtproducten nam in rde toe, vooral triplex, wel-met 36% vermeerderde. Ook rdt gewerkt aan de verbete-g van de visvangst en de dis-utie. Er bestaan plannen voor oprichting van een moderne markt en ook hoopt men tot uitvoer van visserijproducten kunnen overgaan.

Als voorbeeld van exportbe-dering ter verbetering der ndelsbelangen noemt de direc-de fabriçage door het Bruyn-l-concern van triplex, welk ikel zich in enkele jaren tijds ft opgewerkt tot de tweede ts, na bauxiet, op de rang-lijst van de uitvoer in 1950.

De invoer van 1950 beliep Sf 39.314.000 (Sf 37.812.000) en de uitvoer is toegenomen; de impor-ten uit Amerika zijn afgenomen. Met uitzondering van de bauxiet is de uitvoer van producten met 30% verminderd, hetgeen zeer verontrustend is, gezien de moeite om tot verbetering van de economische basis te geraken. Ongunstig is voorts ook, aldus het verslag, dat de handelsbalans wederom een negatief saldo aanwijst van niet minder dan Sf 7,800.000 tegen Sf 3,700,000 over 1949. Het scheepvaartverkeer liep een weinig achteruit. In totaal deden 597 schepen Paramaribo aan tegen 729 in 1949. De totale bevolking wordt geschat op 180.000 zielen in plaats der vroegere opgave van 216.000.

De goudproductie toont, vergeleken met 1949, enige voortgang. Van een herleving van de goudindustrie kan volgens het verslag dan ook nog niet gesproken worden.

Een geslaagde opname van de kinder-partij welke door dr en Mevr. Espinal j.l. Zaterdag in club Chobolobo werd gehouden en waarop alle jeugdige deelnemers en deelneemsters gekleed waren als KLM piloot en stewardess.

Antillen

R.T.C. COMMISSIE WEER THUIS

Schiphol. — Te middernacht zijn de heren Van Schaik en Van der Grinten teruggekeerd na het vooroverleg over de komende R.T.C. Mr Van Schaik deelde mee, dat het de bedoeling was te komen tot een voorontwerp voor de aanstaande R.T.C., die vermoedelijk in Maart 1952 zal worden gehouden.

Om deze enigszins gemakkelijker te maken hebben wij uitvoerig van gedachten gewisseld over de hoofdzaken. Er is een aantal punten opgesteld, waarover voor een groot deel overeenstemming is bereikt. Andere punten zijn voorlopig opengelaten. Over de resultaten zal aan de regering rapport worden uitgebracht. Hetzelfde zal geschieden aan de Landsregeringen door de Antilliaanse en de Surinaamse gedelegeerden. Het ligt in de bedoeling, dat de conferentie medio Januari in Den Haag wordt voortgezet.

Mr Van Schaik zei, dat het denkbeeldd van een Rijksgrondwet wel als afgedaan mag worden beschouwd. Deze gedachte is in ieder geval niet meer ter sprake gekomen. De constructie moet niet te zwaar zijn en toch solide. Naar veler mening was de Rijksgrondwet te theoretisch opgesteld. Mr Van Schaik zei tenslotte dat hij, de grote moeilijkheden in acht genomen, zeker niet ontevreden is over de resultaten. Als wij in dezelfde geest doorwerken, zal het zeker mogelijk zijn tot een resultaat te komen, dat voor alle drie bevredigend is.

Georgette Hagedoorn reisde met hen mee

Schiphol. — Georgette Hagedoorn en haar begeleider Pierre Verdonck zijn vannacht uit Paramaribo hier teruggekeerd na een tournée voor de B.P.M. op Curaçao, Aruba en in Maracaibo en voor de centrale culturele stichting in Paramaribo. De gouverneur en mr Van Schaik hadden daar van hun belangstelling blijk gegeven. Het hoogtepunt van de reeks van 14 uitvoeringen vond Georgette Hagedoorn wel haar optreden voor 800 mariniers op Curaçao, die in vervoering waren bij het liedje „In Holland staat een huis".

Zij werd op Schiphol verwelkomd door de dichters Nijhoff en Hoornik, welke laatste perschef is van de Sticusa.

ARUBA

KERKFONDS LOTERIJ

Ten bate van het Kerk-fonds Savoneta is een loterij georganiseerd, waarvan de trekking zal plaats vinden op Donderdag 13 December a.s.; tegelijk met de trekking van de Loterijbond Fortuna. Het bijzondere is, dat ieder lot **vier** nummers heeft, terwijl er **vier** prijzen zijn. Het is dus theoretisch mogelijk, dat iemand met één bepaald lot alle vier de prijzen in de wacht kan slepen. Eerste prijs: een Morris sedan Auto n.l. dat nummer waarop ook de eerste prijs van de Loterijbond Fortuna zal vallen op 13 December a.s. Dan is er nog verder een Slaapkamer ameublement (2e prijs); een Norge IJskast (3e prijs) en een vierdelig Gasfornuis (4e prijs) waarvan de winnende nummers zullen corresponderen met de nummers van de 2e, 3e en 4e prijs van Fortuna.

Totaal zijn 4250 uitgegeven. Ieder lot kost *f* 5.— per stuk. Niet duur, als men in aanmerking neemt, dat men voor deze luttele vijf gulden maar liefst VIER kansen heeft. En wie zou voor *f* 1.25 niet een Morris Auto of een van de andere drie prijzen willen hebben? Als wij dan daarbij nog bedenken, dat wij met het kopen van een of meerdere loten tevens ons steentje bijdragen aan het Fonds der R. K. Kerk te Savoneta, dan kan het niet anders of de loten moeten de verkopers uit hun handen worden gerukt. Indien U niet weet wie loten ten verkoop heeft, dan kunt U terecht bij de Pastorie te Oranjestad en San Nicolas; ook in het R.K. Mil. Tehuis te San Nicolas zijn loten verkrijgbaar.

Maar de tijd dringt. Het is spoedig 13 December, de dag van de trekking welke zonder uitstel zal plaats vinden. Koopt een lot met de kans op een (of meer) van de vier prachtige prijzen en helpt tevens mede aan de bouw van een nieuwe Kerk te Savoneta.

ONS KONINKRIJK

KAPITAAL VERHOGING VAN H.B.U.

Amsterdam. — De dezer dagen verschenen prospectus inzake de kapitaalsverhoging van de Hollandsche Bank-Unie N.V. vermeldt, dat op Donderdag 13 December de inschrijving openstaat op nominaal Nf 1.500.000 certificaten van aandelen, tenvolle delende in de winst over het boekjaar 1951/52 en volgende jaren. De koers van uitgifte is 157 ½ procent. De inschrijving is als volgt: voor nominaal Nf 1.250.000 met voorkeursrecht voor houders van claims en voor recht van toewijzing zonder claims. De storting moet geschieden op Maandag 7 Januari aanstaande.

De wenselijkheid tot kapitaalsverhoging houdt verband met de sterke stijging van het balanstotaal als gevolg van de grote uitbreiding van zaken. Bedrijfstechnisch, aldus de directie, bestaat er geenszins behoefte aan een uitbreiding der guldensmiddelen, gezien de internationale werkingssfeer der instelling. Teneinde aandeelhouders de belangrijke belastingvoordelen, die de wet op de herkapitalisatie heeft geschapen, niet te onthouden, zal worden voorgesteld het dividend over 1950/51 te bepalen op 12½%, waarvan 10% stockdividend in certificaten van aandelen en 2½% in contanten.

De ontwikkeling van het bedrijf zet zich nog steeds onverminderd voort. Er is geen reden voor aandeelhouders om bij het verhoogde kapitaal een minder gunstig resultaat te verwachten over het thans lopende boekjaar dan hun ten deel is gevallen over het boekjaar 1950/51, behoudens onvoorziene omstandigheden.

Naar Tokio

's-Gravenhage. — Vanavond opent de K.L.M. haar geregelde dienst naar Tokio via Frankfort, Damascus, Bagdad, Karatsji, Bangkok en Manilla. De dienst zal eens per week met een viermotorige Constellation worden gevlogen. Vertegenwoordigers van de K.L.M., van het ministerie van buitenlandse zaken en van de pers zijn passagiers op deze eerste vlucht.

ST. NICOLAAS VOOR HET GERECHT

Alkmaar. — De directeur van een groot winkelbedrijf te Alkmaar is door de Alkmaarse kantonrechter conform de eis van de ambtenaar van het openbaar ministerie veroordeeld tot Nf 6 boete of drie dagen hechtenis wegens overtreding van een onlangs door de gemeenteraad van Alkmaar vastgestelde politieverordening, waarbij het behoudens vergunning van B. en W. verboden is zich in het openbaar of in voor het publiek toegankelijke ruimten geheel of gedeeltelijk als Sinterklaas vermomd op te houden. De onderlinge strijd tussen verschillende winkelbedrijven in Alkmaar, waarbij het er om ging wie vóór 5 December het eerst en na 5 December het langst Sinterklaas in zijn bedrijf liet recipiëren, was voor het gemeentebestuur aanleiding deze verordening uit te vaardigen. De directeur heeft medegedeeld tegen de uitspraak van de kantorechter in hoger beroep te zullen gaan.

Geboren:

Willem Jan Smit

1 December 1951.

Aruba

Eagle Colony.

FILM

VORSTELIJKE EMIGRANTEN

Morgen draait in **WEST-END** de speelfilm „Vorstelijke Emigranten" een charmante film, waarin een jong Russisch echtpaar de onbarmhartige revolutie van 1917 overleeft door tijdig over de grens te vluchten. Het belandt in Parijs. Berooid, maar niet verslagen, leven de echtelieden van de ene dag in de andere. De Prinses doet het minste huishoudelijke werk met een aanstekelijk optimisme en ook de Graaf beschikt over een geweldige dosis humor, die hen helpt het leven te dragen zo het valt. Na eens gevierd te zijn in hun geboorteland, wonen zij nu op de hoogste étage van een niet al te nette buurt met nog slechts de herinnering aan wat eens was en de hoop, dat de toekomst alles ten goede zal keren.

De directeuren van de Banque de France hebben echter grote belangstelling voor de 4 milliard francs, die de Graaf onder zijn berusting heeft. Dit geld is eigendom van de Tsaar. Hoewel armoe troef is op de bovenkamer in Parijs weigert de Graaf 't geld van de Tsaar aan te raken en ook de heren van de Parijse Bank kunnen hem niet overhalen het geld te lenen aan de Franse staat. Onverrichterzake keren zij terug met in hun hoge hoed ieder een knolraap, die de Prinses op de markt heeft „gevonden", maar die de eerlijke Michaël niet wil hebben.

Hoe die 4 milliard toch naar Rusland gaan verhaalt morgen de film in West-End, die wij warm kunnen aanbevelen

Gisteren overleed tot onze diepe droefheid ons geliefd dochtertje, zusje en kleindochtertje

CARLA ILSE THERESE

in de ouderdom van 11 jaar.

De teraardebestelling vindt plaats hedenmiddag half vijf vanaf het St. Elisabeths Gasthuis.

Fam. G. Veira en kinderen
Mevr. E. Defares-van West

Willemstad 5 Dec. 1951.

BEKENDMAKING
aan ADSPIRANT-BOUWERS

Het komt vrij veelvuldig voor dat kopers of huurders van particuliere gronden zich niet van te voren op de hoogte stellen van de eisen die door het Departement van Openbare Werken aan de bebouwing van die gronden gesteld worden.

Zij die plannen hebben om te bouwen worden daarom in hun eigen belang en ter voorkoming van schade en teleurstelling aangeraden om — alvorens voor dat doel eventueel over te gaan tot aankoop of huur van particuliere gronden — zich eerst in verbinding te stellen met het Departement van Openbare Werken teneinde te vernemen welke eisen aan de bebouwing van de onderhavige gronden worden gesteld.

De Directeur van Openbare Werken,
G. SCHOORL

Indonesie's economie vertoont veelbelovende vooruitgang

Washington — „De vooruitzichten op een voortdurend hoog peil van de handel tussen Indonesië en de Verenigde Staten zijn veelbelovend", aldus de „Foreign Commerce Weekly", een publicatie van het Amerikaanse departement van handel.

In een overzicht van de economische toestand in het licht van de huidige vooruitzichten voor de Amerikaanse handel met het Verre Oosten, zegt het blad, „dat Indonesië aanzienlijke dollarcredieten heeft en voortgaat dollars te verdienen, ofschoon in langzamer tempo dan het geval was begin 1951, toen men recordprijzen kreeg voor rubber en tin. De Amerikaanse handelsstatistieken voor 1950 laten zien, dat de Indonesische uitvoer naar de Verenigde Staten de invoer met bijna 77 millioen dollar overtrof. Daarenboven heeft de Indonesische rubber, die de Verenigde Staten bereikt via Singapore en Malakka, de dollarcredieten met op zijn minst 100 millioen dollar vergroot.

ROOFMOORD.

Djakarta — De bekende amateur-vlieger W. D Rous werd Dinsdag vermoord, toen een bende van 200 man sterk acht voertuigen in een hinderlaag lokten en uitplunderden nabij het dorp Bugol tussen Bandung en Cheribon. Rous, die een dealer van General Motors was, weigerde te stoppen. Deze versperden toen de weg met een brandende truck. Rous werd neergeschoten, toen hij uit zijn wagen sprong en trachtte te ontsnappen. De ongeveer 100 inzittenden der overige voertuigen, waaronder drie bussen, werden de bossen ingejaagd. maar werden vandaag alle veilig gemeld.

Rous, die vandaag begraven werd, was de eerste amateurvlieger, die van Indonesië naar Nederland vloog in een sportvliegtuig in 1936. Hij was drager van het Kruis van Verdienste voor zijn daden in oorlogstijd.

Men gelooft, dat de bende behoorde tot de Tentara Islam Indonesia (het Indonesische Islametische leger) en dat zij dezelfde is, die onlangs de express-trein tussen Surabaja en Djakarta aanviel. Officieel wordt vernomen, dat een brigade van het mobiele leger en politietroepen de bende achtervolgen, die is gevlucht in de richting van Indramaju.

Indische Nederlanders naar Suriname?

Rotterdam. — De „Nieuwe Rotterdamse Courant" publiceert een tweede artikel over de positie der Indische Nederlanders onder de titel „Welke Weg?"

Vóór de Indische Nederlanders geheel in de Indonesische samenleving zijn opgegaan, zullen zij namelijk een Indisch-Nederlandse minderheid vormen met alle aan het begrip minderheid verbonden wrijvingen. Welke andere mogelijkheden zijn er?

Aantrekkelijker, althans minder moeilijk lijkt emigratie naar Suriname. Daar is er een onderbevolking, en cultureel zou emigratie naar dat land de banden met Nederland bevorderen.

Ook in dat geval zou aanmerkelijke voorbereiding en selectie nodig zijn, maar de vooruitzichten lijken beter, ook omdat de Surinaamse Landsregering er zeker niet langer afwijzend tegenover staat. Alles bijeengenomen, lijken de kansen op emigratie naar de groep Indische Nederlanders vrij beperkt. Zeer velen zullen in Nederland moeten worden ingepast. De coördinatie-commissie en de dienst maatschappelijke zorg doet nuttig werk, maar het is niet voldoende.

AGENDA

WEST-END: „Argyle Secrets" 19.00 uur; „Adventures of Sir Galahad" 21.00 uur.

CINELANDIA: „Tarzan and the Mermaids" 19.00 uur; „Raton Pass" en optreding „Cuarteto Alegre" 21.00 uur.

ROXY: „Sweet Rosie O'Grady" 19.00 en 21.00 uur.

APOTHEKEN: De weekdiensten der Apotheken worden waargenomen door **Botica Wilhelmina, Hendrikplein 7, tel. 2380 en Botica Americana,** Bredestraat 159 (O.), tel. 3636.

COLONNE RODE KRUIS: Ingeval van nood bellen: J. R. v. Geffen, tel. 1189 (dag en nacht).

SCHEEPSREPARATIE C.P.N.: Wachtdienst, A. Visser van 7 — 15 uur, tel. 1193.

WIT- GELE KRUIS: De nacht- en Zondagdienst der verpleegsters worden waargenomen door: Zuster Ziekman, Markstr. 1, tel. 1836.

OPENSTELLING TELEGRAAFKANTOREN:
Kantoor Hato: werkdagen van 07.00 — 18.45
Kantoor Handelskade [illegible] werkdagen van 07.00 — 19.45.
Kantoor Wilhelminaplein (CWZ-gebouw) dagelijks dag en nacht.

CUROM.

Woensdag: 17.30 Sinterklaasfeest 1951; 18.20 Dinermuziek; 18.45 Nieuws; 19.00 Uitzending in het Papiament; 19.30 „Wat de handel biedt"; 20.30 Sinterklaaszotternij 1951; 21.40 Gramofoonplaten; 21.55 nieuws en Sluiting.

AVROS

Woensdag: 17.00 Advertenties; 17.15 naar bed; 17.25 Sinterklaasliedjes; 17.45 Voor de Jarigen op de Antillen; 18.00 Lotex; 18.10 Het C.C.S.; 18.25 „Fun with Music"; 18.40 Nieuws; 19.00 Advertenties; 19.10 Klassiek concert; 20.50 Nieuws en sluiting.

P.C.J.

Woensdag: 19.00 Nieuws; 19.10 „'t Is 5 December".; 19.14 Nederlandse Kroniek; 19.28 „Sinterklaas is jarig"; 19.45 „Chocoladebeesten fantasie", door Bennie Vreden; 20.08 **West-Indische Rubriek** met o.a. Caraibisch commentaar en groeten voor militairen; 21.38 Op het verzendbureau van Sint Nicolaas"; 20.44 „Uit Walt Disney's tekenfilms"; 21.55 Avondgebed Dr. W. F. dankbaar; 21.58 Sluiting.

ARUBA.

APOTHEKEN: De Zondag- en avonddiensten worden deze week waargenomen te **ORANJESTAD** door Botica Del Pueblo, Nassaustraat, tel. 1253; te **SAN NICOLAS** door Botica Central, B. v.d. Veen Zeppenfeldtstraat, tel. 5006.

EMMASTAD

Telegram Afdeling: 23.00 — 0.730 uur B. J. Lubbers tel. 2928.

Personeel Afdeling:
Woensdag 5 Dec. 12.00 uur t/m Zaterdag 8 Dec. 12.00 uur: M. B. Lansink, tel. 2351/2141.

Bij geen gehoor gelieve te informeren op tel. 2400, of bij W. Lambij, tel. 2330.

C.S.M.

Materialen Afdeling: H. A. Schaafsma, J. D. Ficusweg 10, tel 4326.

Rederij: T. Dekker, tel. 2227.
Scheepsagentschap: 08.00 — 23.00 uur kantoor, tel. 2458—2551; 13.00 — 19.00 uur W. R. Engelsman, tel. 2304; 23.00 — 08.00.
Dok Afdeling: A. Grasman, tel. 2420.

PROTESTANTSE GEMEENTE EMMASTAD:
Vrijdag a.s. Geen bijbellezing.

Zondag 9 Dec. **Jeugddienst.** 19.30 Avonddienst. Beide diensten in de Emmakerk. Voorganger Ds. C. Th. Steenstra. Hoe meer jongens en meisjes...... des te voller de kerk!!

Op Maandag 17, Dinsdag 18 en Donderdag 20 Dec. Opvoering van het Kerstspel. Houdt U daarmede rekening bij het maken van afspraken?
Creche: Iedere Zondagmorgen in het jeugdhuis.

CURACAOSE POSTZEGEL VERENIGING

Vrijdag 7 December 1951 des avonds om 8 uur gewoneledenvergadering in het Zeemanshuis van het Leger des Heils met aantrekkelijke veiling.

Rupert en Ting-Ling

17. Rupert weer aan het piekeren. „Cricket schijnt hem niet te interesseren en vissen evenmin", zegt ie bij zichzelf „misschien dat ie liever een wandeling maakt. Ja, ik zal hem laten genieten van onze mooie omgeving". En daar gaan ze weer, Rupert laat hem enkele leuke plekjes zien. Ten slotte komen ze bij een heuvel en boven op de top hebben ze een pracht uitzicht op het naburig dorp. Rupert praat honderd uit, maar Ting E Ling schijnt er gauw genoeg van te hebben.

„Mij verstaan niet veel Hollands. Mij terug na Ping Pong, jij meegaan".

Dat is dus het teken om te vertrekken, en zwijgend gaan ze de heuvel af.

18. Op de terugweg denkt Rupert: „Wat kijkt ie toch ernstig! Ik geloof, dat ie straks weer met iets nieuws voor de dag komt". En dat is niet slecht geraden, want bij het huis van Ping Pong, begint Ting E Ling een druk gesprek in het Chinees met zijn gastheer.

Die keert zich tot Rupert en zegt: „Ting E Lin heeft een reuze voorstel. Hij vindt het jammer, dat jij je zo uitslooft om het hem gezellig te maken, terwijl hij te weinig Hollands kent om het allemaal te begrijpen. Nu heeft ie graag, dat je met hem een reisje naar China maakt.

Wanneer ik beter ben, komt ie me weer eens opzoeken. Wat zeg je er van?"

19. „Een reuze idee!" roept Rupert geestdriftig uit. „Ik neem het voorstel aan, Ping Pong. Natuurlijk ga ik mee!"

Met z'n drieën gaan ze nu naar het gebouwtje, waar de lift hangt en als die twee zijn ingestapt, neemt Ping-Pong afscheid:

„Goede reis en veel plezier, Rupert. Ik ga nu meteen naar de tandarts in Notenbos, dan ben ik weer gauw de oude. Zodra je terug bent, moet je me komen vertellen, hoe alles gegaan is".

„Daar kun je vast op rekenen, Pinkie", antwoordt Rupert blij. „Wat een bof, zeg! Had ik vanmorgen kunnen dromen dat ik zo van dichtbij zou meemaken waar dat lawaai vandaan komt! Enig geweldig! En wat zullen Horatius en Eddy er van opkijken als ze het horen".

20. Na een paar woorden in het Chinees en buigingen over en weer tussen de beide Chineesjes, doet Ping-Pong de deur dicht. Meteen zet de lift zich in beweging en in grote vaart zakken ze hoe langer hoe dieper weg: dwars door de aarde.

Het gaat zo vlug dat Rupert zich moeilijk op de been kan houden. Zijn reisgezel schijnt er beter tegen te kunnen. Plotseling begint de lift een paar maal om haar as te draaien, zodat Rupert er angstig van wordt:

„Hé, wat gebeurt er!" roept ie uit. „Als het zo door gaat, kom ik nog op mijn hoofd terecht. Kun je er niets tegen doen. Ting E Ling?" Maar deze staat lachend toe te zien, terwijl hij enkele Chinese klanken uitstoot. Hierdoor wat gerustgesteld begint Rupert eens na te denken. En ja hoor nu weet ie het: Dit moet het middelpunt van de aarde zijn; de lift moet dus van richting veranderen anders komen ze op hun kop aan.

Hier is ons hoekje, jongens en meisjes!

't Erfgoed der Helfensteiners

De andere engelen, die van lichte, zilverachtige wolken omgeven waren, lieten harpen en fluiten, pauken en bazuinen klinken met zo hemelse muziek, dat ik meende in 't Paradijs te zijn. Tegelijk zag ik prachtige schilderingen op de muren en 't hoge gewelf der kerk. Ze waren alle van diepe betekenis en wat ze voorstelden, was tot eer en lof der H. Maagd geschilderd. Terwijl ik zo keek, en dacht dat m'n hart zou bezwijken van vreugde, toen werd me meegedeeld, duidelijk, als zei 't me 'n hemelse stem: „Er zal 'n dag komen, waarop hier op deze plaats 'n kerk zal staan, zo prachtig en heerlijk, als ge nu ziet en scharen van gelovigen zullen komen en hier bidden en zingen: Ave Maria! Wees gegroet, Gij, vol genade!"

Door haar gevoel overmand, hield Agnes op, de blik vol heilige bezieling omhoog gericht, alsof 't heilige visioen nog voor haar ogen zweefde. Eindelijk ging ze fluisterend verder: „Nu ben ik getroost, want ik weet nu, dat 't oude geloof weer in onze streek zal terugkeren, dat 't beeld der Moeder Gods weer op 't altaar prijken zal en dat vrome priesters zoals vroeger in onze kerken zullen onderwijzen en offeren. En gij, Johan, zult met de gelovigen voor 't altaar bidden," voegde ze er met luide stem aan toe. „Jou zag ik ook, in m'n droom. Bij de treden van 't koor lag je geknield en aan je zij stond 'n priester met zwarte mantel. De ene hand legde hij zegenend op je hoofd, terwijl hij met de andere, waarin hij 'n kruis vasthield, naar 't altaar wees. — Maar wat scheelt je, Johan?"

Er was 'n ongewone ontroering over de jongeling gekomen. Eerst had hij zich in plotselinge verbazing opgericht, toen sloeg hij beide handen voor 't gelaat en stoende luid.

„Spreek, wat scheelt je, Johan? Heeft mijn gepraat je gehinderd?" vroeg Agnes angstig.

„Neen, o neen!" antwoordde hij diep getroffen. „Wat mij zo zeer treft in je droomgezicht, dat is — ik weet niet, hoe ik 't je verklaren kan. Maar probeer me te begrijpen: De man van wie je zegt, dat hij met 't beeld van de Gekruisigde in de verte wijst, die is 't, die ik ook in de droom gezien heb en niet 'n enkele maal, maar dikwijls. Onuitwisbaar zijn z'n vriendelijke gelaatstrekken in m'n geheugen geprent — Hij is de leidsman, die ik me in m'n twijfelingen van God afsmeekte. Maar waar, waar zal ik hem vinden?"

„Blijf opgeruimd, Johan en vertrouw op God! Hij zal je tot die heilige man leiden, als Zijn tijd gekomen is", troostte 't eenvoudige meisje, en Johannes voelde, hoe hij haar woorden 'n groot, sterk vertrouwen in hem gewekt werd.

„Je hebt gelijk, Agnes. Onbezorgd wil ik op de Heer wachten," zei hij zacht en eerbiedig.

Nog lang zaten de twee zwijgend in de schaduw der linde: Agnes in zalige verrukking en verslonden in 'n inwendig dankgebed; Johannes met verhelderd gelaat, zoals hij er sedert lang niet meer uitgezien had. Eerst toen Agnes tot opbreken maande, herinnerde zich de jongeling, dat hij spijs en drank voor haar meegebracht had en nodigde haar uit, zich eerst voor de terugweg te versterken.

„Ik ben zo blij en opgewekt te moede, alsof ik zou kunnen vliegen", meende Agnes, toen ze omlaag klommen. 't Leek echter niets op vliegen. Terwijl hij elke stap berekende, voor elke schrede 'n vast steunpunt zocht, leidde Johan vol zorg z'n gezellin, die hij 'ns op z'n arm, dan weer op z'n schouder leunde. 't Was hem gemakkelijker geweest haar op z'n armen te dragen, maar daar wilde ze niets van horen.

„'n Bedevaart doet iemand op z'n eigen voeten of op z'n knieën, zegt m'n moeder. Zolang ik nog kruipen kan, laat ik me niet dragen."

En Johannes moest zich naar haar schikken, hoewel hij voelde, dat ze slechts met inspanning van haar laatste krachten verder kwam.

Ze sloegen de bedevaartsweg in, die buiten 't dorp Deggingen door velden en groene weiden ging. Op de plaats, waar 't voetpad de straatweg weer bereikte, bleef Agnes staan en maakte 'n kruis.

„Toen ik de laatste keer met m'n moeder hier voorbijkwam, nu enige jaren geleden, stond er hier 'n kruis. Nu is 't verdwenen, evenals 't beeld van de H. Johannes Nepomucenus op de brug. Nu klaag ik daar echter niet meer over. Ik weet nu toch, dat met Gods genade alles weer zal worden, zoals 't vroeger was."

Johannes, anders zo ijverig om de verering der beelden, zoal niet als iets afgodisch, dan toch als iets hinderlijks en overbodigs voor te stellen, waagde nu niet er iets tegen in te brengen.

Op de brug, die over de Filz voert, hielden ze eens rust. Agnes klaagde over dorst. Brede moerassige oevers maakten de rivier aan hun voeten op deze plek echter onbereikbaar.

„Ik weet hier in de buurt 'n bron," troostte Johan. „Aan de voet van de Galgenberg, tegenover 't dorp Ditzenbach, vloeit, in 'n nauwe kloof verborgen, 'n heerlijk water uit de bodem, enigszins rinzig van smaak en zeer koel en fris. Hendrik toonde me den plek, toen we samen de bossen doorzwierven."

Ze gingen weer op weg. Maar de krachten van 't meisje waren uitgeput. Toen ze van haar zitplaats op de rand van de brug wilde opstaan, viel ze met 'n kreet van pijn weer neer. Op z'n armen droeg Johan haar nu, tot waar de weg vlak langs de voet van de Galgenberg zich kronkelt en 'n nauwe spleet 't gesteente vaneenscheidt.

Vol bezorgdheid legde Johan z'n last bij de stam van 'n vlierboom aan de kant van de weg neer. Dan liep hij naar de bron.

HOOFDSTUK XX
BIJ DE GENEESKRACHTIGE BRON

Agnes leunde 't moede hoofd tegen de beschuttende stam en sloot de ogen. Dodelijk vermoeid voelde ze zich en toch zo gelukkig, o zo gelukkig! Ze stond in de geest weer in die prachtige kerk, ze zag 't stralende genadebeeld boven 't altaar, de blinkend-witte engelen, die met de prachtige bloemkroon naar beneden zweefden. Plotseling klonk 'n stem aan haar oor:

„Arm kind, hoe kom je hier op de straatweg zo verlaten en alleen.

Agnes opende de ogen en probeerde zich op te richten. Daar stond hij vóór haar, de priester, die ze in haar droom had gezien en boog zich vriendelijk over haar heen. Of droomde ze nog?

Van een arm jongetje

Pietje was een heel arm jongetje, dat in een klein huisje woonde, met zijn moeder en zijn zusje. Het was maar een klein kereltje met wit gezichtje en heel magere armpjes. Hij had geen speelgoed en ook geen mooie kleren.... en toch had Pietje iets heel kostbaars.... hij had een rein zieltje met bijna geen zwarte vlekjes. Pietje was erg braaf! De meester had altijd veel plezier in hem, omdat hij ijverig leerde en goed oppaste. Hij noemde hem soms: „zijn eigen flinke Piet" en dan straalden zijn grote grijze ogen, en hij holde verrukt naar huis om het aan moeder te vertellen.

De meester had van Sinterklaas verteld op school. En Pietje had geluisterd met open mond, zijn ogen strak op de meester gericht, tot zijn bleke wangetjes een kleurtje kregen.

„En iedere avond", zei meester, „als jullie al lang naar bed toe zijn, gaat Sinterklaas op zijn witte schimmel met rode toom over de daken en dan kijkt hij overal in elk huis, of de kinderen braaf zijn. En Piet houdt het paard vast als Sinterklaas afstapt om met de vaders en moeders te praten.... En als de heilige man tevreden is over wat hij hoort, dan kijkt zijn mooi gezicht met lange witte baard heel lief, en hij schrijft dan de naam van dat brave kind in zijn gouden boek om het niet te vergeten!"

En toen had de meester lachend naar Pietje gekeken, met zijn schitterogen, en gezegd dat Pietje's naam ook vast in het boek zou komen.

En nu zat hij weer bij moeder in het armoedig kamertje en vertelde alles wat de meester gezegd had en toen hij aan het eind was, toen sloeg hij zijn armpjes om moeders hals en fluisterde haar heel zachtjes iets in het oor.... Het was zijn Sinterklaaswens, die hij al heel lang voor zich zelf had bewaard:

„Wilt u tegen Sinterklaas zeggen, dat ik zo graag een echte mondharmonica heb?"

„Wij zijn maar heel arme mensen, Pietje. Sinterklaas ziet ons klein huisje niet. Hij heeft het zo druk met alle andere kindertjes. Misschien.... als je eens een speculaasman vroeg..?"

En Pietje zei niets meer, maar in zijn kleine kopje daar gingen honderden gedachten....; hij kon niet meer met zusje spelen, zoveel had hij te denken. Zou zo'n heilige man, die zo erg rijk is, en van alle brave kinderen houdt, de kleine huisjes **niet** zien?

Misschien kón hij ze niet zien, hij was al zo oud; grootvader zag immers ook niets meer! Dan was het misschien beter als hij meester eens vroeg om tegen Sinterklaas te zeggen, wáár het huisje van Pietje stond....; en tóch vond hij het vreemd; een heilige man, die weet toch alles. Meester had gezegd, dat Sinterklaas precies wist, wat je het hele jaar gedaan had en zou Hij dan niet weten, dat er in kleine huisjes ook brave kinderen wonen? Of zou hij niet willen komen bij arme mensen, omdat hij bang was voor zijn mooie kleren, of omdat het kamertje zo erg laag was, veel te laag voor de grote bisschop met die prachtige, hoge muts.

En toen Pietje in zijn bedje lag en zijn dun dekentje vast om zich heen draaide, almaar zijn koude voetjes over elkaar wrijvend, toen moest hij nog maar steeds denken over wat moeder gezegd had. En toen hij zichzelf in slaap had gepeinsd, toen kreeg Pietje een heel mooie droom. Hij hoorde paardengetrappen op het dak. Sinterklaas die over de daken reed! Hij hield zijn adem in om goed te kunnen luisteren, wat er gebeuren zou; zijn ogen wijd open, ofschoon hij niks zag. En toen ineens.. de deur kraakte open en een heleboel licht kwam naar binnen; heel veel licht, goud en wit, waarin Pietje kijken kon zonder dat zijn ogen pijn deden. En toen, in dat licht, dat Pietjes kleine lichaampje omgaf zo weldadig als een stralende zomerzon, in al dat licht eensklaps....

Sinterklaas! De heilige bisschop met vurrode mantel, bezaaid met gouden flonkersterren, de witte baard golvend over het kanten onderkleed, dat zich over zijn voeten plooide. En op de mijter schitterde het kruis in rood en groen en goud, in allerlei kleuren die Pietje verbijsterden. En heel plechtig kwam Sinterklaas naar Pietjes bed toe, wandelend door al het licht en zijn lieve ogen straalden in die van Pietje. En hij boog zich over hem heen en nam het kleine handje in de grote witte van hem, waaraan een gouden ring blonk en met een stem die voor Pietje hemelmuziek leek, sprak Hij:

„Ik ben bij Pietje gekomen om hem te zeggen, dat ik het kleine huisje heel goed gezien heb, en dat ik erg goed weet, dat Pietje een brave jongen is. En ook om hem te laten zien, dat ik helemaal niet bang voor mijn mooie mantel en hoge muts ben.. Zal Pietje nooit meer zo iets zeggen, en nooit meer denken, dat ik niet bij arme mensen wil komen?"

En arme Pietje met tranen in de ogen van verrukking beloofde het.

„Dan is het goed mijn jongen! Blijf maar altijd heel lief voor moeder en zusje en wees vlijtig op school. Ik wil Pietjes naam ieder jaar op een mooie blad van mijn boek hebben."

En het licht verdween zoals het gekomen was; weer kraakte de deur en Sinterklaas was vertrokken Pietje zielsgelukkig achterlatend.

Sint Nicolaas in Rusland

Sint Nicolaas is ongetwijfeld de meest populaire heilige der Christenheid. De Griekse bisschop van een kleine stad in Lycië (Klein-Azië) wordt vereerd zowel in het Orthodoxe Oosten, waar hij thuis hoort, als in het Katholieke en Protestantse Westen. In de Protestantse landen is Sint Nicolaas zowat de enige heilige, wiens naam nog voortleeft, zij het alleen bij de kinderen. Doch wellicht nergens in de wereld is de verering van Sint Nicolaas zó groot als in Rusland, waar hij door het volk Nikóla en soms Mikóla genoemd wordt.

De Russische Nikóla verschilt zowel wat zijn uiterlijk als wat zijn wezen betreft in sterke mate van de Sint Nicolaas, die hier te lande bekend is. Nikola is géén bisschop in vol ornaat, met een mijter op zijn hoofd en een kromstaf in zijn hand, gezeten op een schimmel, gevolgd door zijn kwarte knecht Pieter. Nikola rijdt niet over daken — een beeld, dat Russische kinderen zeer onwaarschijnlijk zou voorkomen — om door de schoorsteen geschenken te werpen. Neen, Nikola is een oude man, gekleed als een gewone Russische boer, die door het onmetelijke Rusland zwerft. Met een rugzak over zijn schouders en een stevige stok in zijn hand, zoals het een echte zwerver of landloper betaamt, trekt hij door het land; hij overnacht bij arme mensen; hij brengt hulp, waar zijn hulp nodig is, maar hij doet het onopvallend. Hij is door en door menselijk, een vriendelijke oude man, die het leven met al zijn moeilijkheden en lasten goed kent, die ook de zwakheden der mensen kent en van de mensen geen onmogelijke dingen verlangt.

Wanneer ge in nood verkeert, wendt u gerust tot Nikola! Dat doet de Rus dan ook. Hij zet zijn innig geliefde heilige de zaak in eenvoudige en onopgesmukte woorden uiteen, hij spreekt hem aan op dezelfde wijze als hij een vertrouwde vriend zou aanspreken, aan wie je alles openhartig vertellen kunt, zonder enige opsmuk. Trouwens, Nikola weet toch alles; door de dingen mooier te willen voorstellen dan zij in werkelijkheid zijn zoudt ge u alleen maar belachelijk maken.

De Russen noemen hem „Nikola de Barmhartige". Nikola zwerft soms samen met Sint Elias, de profeet van het Oude Testament. Elias is streng (hij wordt dan ook Elias de Gestrenge genoemd), onvermurwbaar, veeleisend. Hij verlangt van de mensen, dat zij zich stipt aan alle voorschriften van de Kerk houden. Bij de minste overtreding is hij klaar om te straffen. Dan zendt hij onweer, slagregen, hagel en storm over de akkers der arme zondaars, vernietigt hij de oogst. Nikola de Barmhartige weet echter zo nu en dan Elias de Gestrenge bijtijds tot bedaren te brengen, het onheil af te wenden, de berouwvolle zondaars te beschermen. Nikola weet hoe hij zijn gestrenge vriend, Elias, zacht kan stemmen. Kan Nikola zijn doel niet op deze wijze bereiken, dan gebruikt hij een enkele keer een slimmigheid: hij is immers door en door menselijk.

Een enkele keer zwerft Nikola door het land met Christus samen. Er bestaan in hun naiveteit en eenvoud ontroerende volksverhalen over die tochten en de gesprekken, die Nikola en Christus voeren.

Voor Nikola zijn alle mensen gelijk. Hij is bereid iedereen te helpen, ook de heiden of de Mohammedaan. Hij komt voor de troon van God op voor alle landen, alle volken. Het meest is hij echter, volgens de Russische volksopvatting, op Rusland gesteld. Nikola voelt zich zelf een echte Rus en daarbij een Rus uit het volk. Nu en dan gebeurt het, dat zelfs Nikola verbolgen raakt over de zondigheid van het Russische volk, maar wanneer de overige heiligen hem dan voorstellen, Rusland zwaar te straffen, dan overwint bij hem de liefde tot die zondige mensen zijn ontevredenheid en hij belet de bestraffing van de schuldigen. Nikola is nu eenmaal de Barmhartige.

De verering van Nikola is in Rusland zo groot, dat hij soms zelfs de plaats van God kan innemen. Toen tijdens de Revolutie de atheïtische propagandisten overal verklaarden, dat er geen God bestaat, kregen zij soms van de eenvoudigen van geest ten antwoord: „En zelfs als dat waar zou zijn, wat dan nog? Er is toch nog steeds Nikola!"

De Russen hebben met hun geloof en onbeperkt vertrouwen in Nikola ook hun Mohammedaanse buren aangestoken. Het gebeurt dan ook vaak, dat de Tartaren de hulp van Nikola inroepen, kaarsen voor zijn beeld plaatsen.

Overal in de wereld bestaan veel legenden over Sint Nicolaas, doch hun aantal is nergens zo groot als in Rusland, waar volgens het spreekwoord, elke boerenvrouw een eigen legende over Nikola vertellen kan. Nikola is bovendien een integrerend bestanddeel van de Russische folklore geworden. Rusland is wellicht het enige land, waar een cyclus van sprookjes bestaat, die om Nikola heen gegroepeerd zijn. Vóór de Revolutie vormden de verhalen over Nikola een der belangrijkste onderdelen van de literatuur voor het volk.

De volksliteratuur over Nikola was gedeeltelijk zuiver Russisch, gedeeltelijk echter van Byzantijnse origine. De Byzantijnse verhalen over Nikola zijn in Rusland of rechtstreeks uit Griekenland gekomen of via de Slavische Balkanlanden. De meeste Byzantijnse verhalen en legenden zijn in de loop der eeuwen volkomen gerussificeerd; er zijn echter ook verhalen, wier Byzantijnse origine nog duidelijk herkenbaar is. Doch ook in de laatste is het Russische element zeer sterk.

Uit: A. Remizov
Nikola de Barmhartige.

Dis is een der drie beroemde Russische ikonen of geschilderde beelden, van Sint Nicolaas, of Nikola de Barmhartige zoals hij in Rusland genoemd wordt. Deze ikoon bevindt zich te Wjatka. Het is een borstbeeld met tegen de borst gedrukte armen; het zegent en houdt het Evangelie vast. Het menselijke is in hem voorgesteld met het gezicht van een eenvoudige man met wonderbaarlijke ogen, die al het leed en al de moeilijkheden der mensen in zich opnemen en een zacht licht van medelijden uitstralen. — Tsaar Iwan de Verschrikkelijke hield veel van dat beeld en liet het vaak naar Moskou overbrengen.

Nikola De Heilige

Eens zag Nikola een heel vreemd visioen:

er verscheen voor hem een engel des Heren: hij zat op een paard en hield in zijn handen sikkels.

„De oorlogstijd is aangebroken, word wakker, sta op en ga naar Uw land!"

Door angst bevangen, ontwaakte Nikola. Hij maakte een diepe buiging voor het Graf des Heren, waar hij onvermoeid voor alle Christenen der Aarde gebeden had, en, over de zee als over land lopend, begaf hij zich naar het Russische land.

Nikola herkende zijn eigen land niet.

Verwoest, verbrand, door de vijand platgetrapt, lag Rusland als een woestijn voor hem, alleen de wind woei over de verlaten steppe—

en er was geen spoor van recht in het land te vinden.

Dit schouwspel verdroot de Bisschop zeer. Hij hief zijn staf op en, als steeds verlangend te helpen, aanvaardde hij zijn tocht door Rusland.

Hij liep van de ene stad naar de andere, uit het ene dorp naar het andere, van de rivier de Wolga trok hij naar de rivier de Moskwa, van de Dnjepr naar het land van de Witte Zee in het Hoge Noorden —

hij tuchtigde de onverlaten — de onrechtvaardige regeerders, die Gods woord hadden vergeten,

hij strafte de dagdieven, klaplopers en verkwisters, die zich niet bekommerden over het lot van hun vaderland;

hij bevrijdde de onschuldig-veroordeelden uit de gevangenissen, hij hield het zwaard tegen, dat reeds opgeheven was boven het hoofd van hen, die ten onrechte ter dood waren veroordeeld;

hij deed twee knapen, die in stukken waren gehakt, uit de dood verrijzen;

hij begiftigde de kinderen der armen met speelgoed;

hij wandelde langs alle de zomen der akkers;

Hij wendde het ontstuimig groeiende winterkoren naar de milde zon, deed de groene uitlopers van het zomergraan harder groeien, bedekte de door de zon verwarmde grond met gras;

waar het te vochtig was liet hij wat opdrogen,

waar de planten last van droogte hadden, liet hij regenen;

op een plaats zag hij, dat de paarden zich verveelden, omdat zij op de binnenplaats opgesloten waren; toen dreef hij hen naar buiten naar de wei, voor de gehele nacht, laat ze ook maar plezier hebben.

En toen het herfst werd, dreef de Heilige de paarden terug naar het dorp, naar hun stal; daarna trok hij verder over de doorweekte wegen en zie:

op een plek is een wagen in de modder blijven steken,

ergens anders is het paard zo diep in de modder weggezakt, dat het arme dier dreigt om te komen, —

overal is hulp nodig!

Zonder Nikola zou elke boer hulpeloos zijn, zou hij nooit in staat zijn al zijn werkzaamheden te verrichten.

Hij is de enige, die goed ziet, wie in nood verkeert.

Vraag hem — hij zal steeds helpen, hij zal alles de Verlosser vertellen, zelfs Elias weet hij te vermurwen:

hij zorgt er voor, dat de rogge niet door de hagel kapotgeslagen wordt —

leef rogge, vrees niet!

In basten schoenen, met een staf in de hand, zo liep Nikola de Barmhartige, door het Russische land vanaf vroeg in het voorjaar, de gehele lente en zomer, tot de Sint-Nicolaas-Dag in de winter.

De vesper heeft hij in het Holenklooster te Kiew aangehoord. Toen voor de tweede keer de klok geluid werd — was hij reeds in de Sophia-Kathedraal te Petersburg. En vóór het einde van de Heilige Mis was hij reeds in de Maria-Hemelvaart-Kathedraal te Moskou.

Op zijn bevel hebben alle winden veel rijp aangebracht. Toen heeft Nikola geheel Rusland, van het ene uiteinde tot het andere, met zilver bestrooid en het land gezegend,—

zijn in nood verkerend,
zijn honger en gebrek lijdend,
zijn zorgeloos,
zijn aan de drank verslaafd Rusland.

Hij zegende het, opdat het in staat zou zijn een wijde orde in te voeren, opdat het niet zou zondigen door nieuwsgierigheid, zelfingenomenheid en domheid, opdat het door zijn onwijs gedrag niet tot spot van de wereld zou worden, opdat het niet van luiheid beticht werd.

Drievoudig zegende hij Rusland met een groot zegen en liep kalmpjes over de wolken naar de hemel, naar de poort des hemels om daar de dag van Sint Nicolaas te vieren.

Voor de poort van het Paradijs, onder een paradijsboom, zaten aan een gulden tafel de heiligen des Heren.

Alle heiligen waren bijeengekomen om de dag van Sint Nicolaas te vieren, alle heiligen van Rusland en van de gehele Christenheid.

Er ontbrak slechts één persoon: Nikola de heilige zelf, wiens verjaardag gevierd zou worden.

Reeds enige keer had Elias de maagd Genade opdracht gegeven om naar Nikola uit te zien —

doch de maagd keerde telkens alleen terug.

Tegen negen uur kwam Nikola.

In basten schoenen, met een staf in de hand kwam de grijze Nikola bij de poort van het paradijs — zijn heerlijk paradijsgewaad was versleten, het zat vol gaten, het was reeds vele keren hersteld en weer gescheurd.

„Vertel eens, Nikola, hoe komt het, dat ge zo laat bent?" vroeg hem Elias. „Of was je bezig, ter ere van je feestdag zielen van mensen van de Aarde naar het Paradijs te brengen?"

„Ik was al de tijd met mijn Russen bezig, ik ben er doodmoe van geworden," vertelde Nikola en nam plaats naast de andere heiligen aan de vrolijke, gulden tafel. „Er valt met dat volk niets te beginnen: het zijn dieven en moordenaars, zij roven, stichten brand, moorden, de ene broeder vecht met de andere, de zoon komt in opstand tegen zijn vader, de vader bestrijdt zijn eigen zoon. En zo zijn ze allemaal — zij vreten elkaar op".

„Goed, dan zal ik mijn donder en bliksem op hen loslaten, ik zal alles verwoesten, zelfs de grond zal ik laten branden", riep verontwaardigd Elias de donderaar.

„Ik zal hun geen dauw meer geven!" zei Sint Joris.

„En ik zal de pest op Rusland loslaten — zij zullen allen aan die ziekte doodgaan". riep de heilige Kasian. Kasian — dat weet iedereen — is nogal heetgebakerd; eens heeft hij in zijn opwinding de snor van de heilige Johannes Chrysostomus in brand gestoken!

„De engel des Heren had mij bevolen het gehele Russische volk uit te roeien,.... maar ik had medelijden met hen en heb hen in het leven gelaten," antwoordde Nikola de Genadige: „Zij hebben het zo zwaar."

Daarna stond hij op, hief zijn kelk ter ere van Onze Lieve Heer op,

die de hemel en de aarde geschapen heeft, de zee en de rivieren,

en de walvissen, en alle vogels,

en ook de mens naar zijn beeld en gelijkenis.

Doch plotseling viel de kelk uit zijn handen—

De kelk viel op de tafel — maar brak niet;

de wijn bleef tot de randen en geen druppel viel op de tafel.

Alle gelukzaligen, alle heiligen werden stil, het festijn verstomde.

— Sint Nicolaas slaapt — zijn ogen toe. —

Elias riep hem één maal —

Nikola hoorde hem niet.

Toen riep hij hem ten tweede male —

Nikola werd niet wakker.

Toen riep Elias zo hard hij kon voor de derde keer —

en Nikola hief zijn hoofd op.

Toen vroegen hem alle heiligen, wat er gebeurd was.

En Nikola vertelde hun:

„Op de barre IJszee voer een schip met graan; op dat schip voeren driehonderd monnikken van het Solowetsky klooster; de monniken hadden was en honing bij zich, hij haastten zich naar Myrae in Lycië om er het feest van Sint Nicolaas te vieren. Doch plotseling overviel een storm dat schip — de zee werd onstuimig. Alles kookte om hen heen. De woeste Welesja, dat vreselijke heidense wijf, raasde boven de wind en de golven en eiste offers. Zij reed op haar sneeuwitte schimmel met de kristallen poten en zwiepte de zee, met haar klauwen rukte ze aan het schip. Doch de monnikken bleven sterk in hun geloof en verloren de hoop niet; zij riepen luidkeels: „Grote God en de heilige Nikola! erbarm u onzer, waar ge ook zijt, heilige Nikola, kom ons te hulp!" Toen daalde de wil des Heren op mij, ik snelde naar hen, naar de woeste zee, ik redde hen uit de klauwen van de zeediepten. Welesja moest het toen opgeven en zich terugtrekken. Nu varen de schepen kalm verder. Dat is de oorzaak, waarom ik in slaap was gevallen, waarom de kelk uit mijn handen was gevallen.

„God en de heilige Nikola, erbarmt u onzer, waar ge ook zijt, kom ons te hulp!" riepen alle heiligen in één stem.

De heiligen dronken toen nieuwe paradijsdranken, zij aten grote pastijen met gort, met erwten, met kool.

En met hen vierde feest Nikola— die sterk was: hij was de helper van alle heiligen, doch hij was zelden hun gast. Nikola houdt van de armen, hij zwerft voortdurend over de aarde, hij werkt altijd, hij verricht vele wonderen, hij is — de eeuwige beschermer van het Russische land.

De Heer erbarme zich onzer en ook gij, heilige Nikola, erbarm u onzer,

waar ge ook moogt zijn, kom ons te hulp!

HERINNERING

Door de hoge, matglazen ramen
viel lantarenlicht in de gang.
Waarom mocht ik niet in de kamer?
Het wachten maakte mij bang.

Ik trachtte een spel te verzinnen,
maar al wat ik speelde, ging dood.
Wat werd er gefluisterd daarbinnen,
toen mijn hand de deurknop omsloot?

Onophoudelijk klonken er slagen,
eerst veraf en toen dichterbij.
Luid-snikkend liep ik in de kamer....
En al wat daar stond, was voor mij.

Een bromtol, een beer en een treintje
En twee poppen van speculaas,
een heel grote en een heel kleintje
en van marsepein een stuk kaas.

Waarom als ik denk aan die avond,
denk ik altijd 't eerst aan die gang?
Paardje hop, zegt het paard van Sint Niklaas,
het kleinste geluk maakt je bang.

Ed. Hoornik

Kikkers en baarden

Op mistige Novemberdagen als we de overgang tussen rovertje-spelen op straat en de rustiger spelletjes in huis nog niet hadden gevonden, lag ik vaak op de vacht voor de haard en keek hoe de trams, die door de straat schoven, telkens een lange lichtbaan langs het plafond draaiden.

Op een keer kwam mijn vader binnen en vroeg: „Wat lig jij daar jongen?"

„Ik kijk naar het donker", zei ik.

Hij begreep het niet en stak de lamp op. „Kom", riep hij, „we gaan naar buiten, winkels kijken, het is gauw Sinterklaas".

Langzaam kwam ik overeind.

„We gaan er nog even uit", riep mijn vader in de gang, waar op zijn geroep mijn moeder het hoofd om de keukendeur stak.

„Zullen jullie je goed inpakken?", vroeg ze en na haastig haar handen te hebben afgedroogd, bond ze een lange wollen das als twee sjerpen, die elkaar kruisen, op mijn rug vast.

Ik wist, dat mijn moeder ons nakeek: mijn vader, die aldoor een pas voor was, en ik, klein achter zijn grote rug, tot we allebei in de mist verdwenen.

Deze keer nam mijn vader mijn hand. „Wat zag je in het donker?" vroeg hij.

„Licht", zei ik.

Hij liet mijn hand los.

Uit een huis kwam haastig een vrouw en schudde een pannetje leeg bij een boom. We staken over naar een straat waar veel licht was. Het was alsof mijn vader vergeten was, dat wij winkels zouden kijken. Hij zei niets meer. Ik huppelde een eindje voor hem uit en bleef staan voor een bakkersétalage.

Eén voor één noemde ik de dingen op, die ik zag: een kip, een tor, muizen, een kind in een wieg en een worst.

„Ze zijn van suiker", zei mijn vader stroef.

„Waarom is die kikker rood?" vroeg ik. „Kikkers zijn groen".

„Waarom is die kip geel?", vroeg mijn vader.

„Het is misschien een kuiken", zei ik zacht.

Toen gaf mijn vader me weer een hand en samen liepen we door de smalle winkelstraat. Alles scheen veranderd en was onwerkelijk mooi. Voor een herenwinkel bleef mijn vader staan. Midden in de étalaga was een echte schoorsteenmantel gebouwd met een klok en twee vazen. Daaronder stonden schoenen vol hooi en wortelen, waarbij helderwitte hemden en kleurige dassen lagen.

„Ik vraag een overhemd" zei mijn vader.

Plotseling stond ik recht tegenover Sinterklaas. Hij wees met een lange witte vinger op een modepop in een zilveren japon: onophoudelijk knikte hij met zijn hoofd. Ik keek hem strak aan, het hoofd bleef knikken. Ineens stak ik mijn tong uit. Er gebeurde niets. „Ga mee, hij is niet echt", zei ik tegen mijn vader.

Bij de fietsenwinkel lag in golven van stopverf een stoomboot tussen bagagedragers, carbidlantaarns en spatborden.

„De stoomboot uit Spanje", juichte ik. Onze handen lagen nu vast in elkander. Voorbijgangers keken glimlachend om, naar mij en naar mijn vader.

„Hier niet", zei hij bij een rose beschenen étalage, „dat zijn vrouwendingen. En hier ook niet", zei hij bij de volgende en haastig trok hij me mee naar een winkel aan de overkant.

Terwijl mijn vader de uitgestalde boeken bekeek, loerde ik stiekum achter om naar de étalage, die we hadden overgeslagen. Het was een feestartikelenwinkel. Tussen rare neuzen en gekke maskers hing aan een touwtje onder de lamp de baard van Sinterklaas.

Ik trok mijn hand los uit die van mijn vader.

„Wat heb je, jongen?", vroeg hij.

„Ik wil naar huis", zei ik.

„Wil je dan niet verder kijken?"

Ik schudde van nee.

Op de terugweg liep hij weer een pas voor mij uit. De das kriebelde in mijn nek en het leek net of mij van binnen ook iets kriebelde. Voor het raam stond mijn moeder al naar ons uit te kijken. Nog voor mijn vader de sleutel in het slot had gestoken, had ze de deur al opengetrokken.

„Hoe was het?" vroeg ze, terwijl ze mijn das losknoopte.

„Mooi", zei ik en schoof op mijn plaats aan tafel. Ik at weinig.

„Wat heeft-ie?" vroeg mijn moeder.

Mijn vader trok korzelig zijn schouders op. „Laat hem maar, hij is moe", zei hij en hij schepte zich nog eens op.

Toen mijn moeder mij naar bed bracht, vroeg ze: „Denk je, dat Sinterklaas nu weet, wat je het liefst wil hebben?"

Met mijn ogen naar de grond zei ik: „Sinterklaas bestaat niet".

„Pas maar op", zei mijn moeder en dekte me toe.

Ik hoorde haar de trap afgaan. Toen was ik alleen op de donkere zolder. Van de broeken en hemden, die aan een lijn te drogen hingen, viel telkens een druppel.

Ik was bang. Het was alsof iemand over het dak liep. Ineens zag ik een zwart gezicht voor het raam. Ik ging recht overeind in bed zitten. „Die chocoladeberen zijn hol; kippen zijn niet geel en kikkers zijn altijd groen", zei ik.

Ik slikte.

Toen, half huilend: „Zijn baard kun je in een neuzenwinkel kopen".

Opeens was het gezicht weg.

Vandaag ben ik weer door die straat gekomen. Het mistte. Ratelend viel een rolluik naar beneden. Voor de bakkerswinkel stonden twee kinderen. „Wat gek, een rooie kikker" hoorde ik zeggen. Hand in hand liepen ze door.

Mies Bouhuys

VREES VULT HET TONEEL. — Pearl Primus, die voor de beste Amerikaanse neger-danseres gehouden wordt, deinst terug voor de demon van de vrees in één van de expressieve rituele dansen, die zij in dit winterseizoen in Londen uitvoert.

Het hart van rode suiker

door

WIM VAN NULAND

Ik ben Sint Nicolaas en bezie het leven door de schoorsteen.

Dit is een standpunt, dat door slechts weinigen gedeeld wordt. Wat des te bevreemdender is naarmate het een betere kijk op het leven biedt.

Toen ik voor het eerst op deze familie neerzag, was er een man en een vrouw en een klompje vlees, dat leefde. Dit was het begin. Zo is het begin altijd: zo eenvoudig, zo eender. En hoe verwikkeld, hoe eindeloos verscheiden het uitgroeit. Dat laat zich niet met woorden weergeven. Slechts hij, die reeds eeuwenlang het leven door schoorstenen gadeslaat, kan de volle omvang begrijpen van wat ik bedoel.

Er was dan de man en de vrouw door deze schoorsteen en het klompje vlees, dat bewoog tussen hen in. Hij zat bij de kachel, verdiept in zijn krant.

Zelfs het zuigen aan zijn pijp deed hij werktuigelijk. In die stilte ging de vrouw heen en weer van de ene bezigheid naar de andere.

Ik kijk hier neer in een leegte, daar valt niet aan te twijfelen. Wanneer men door zoveel schoorstenen omlaag gezien heeft als ik, herkent men dat onmiddellijk.

De arbeid van de man is ongetwijfeld van het grootste belang. Er hangt immers alles van af. Zonder dit weggaan van hem bij het grauwen van de morgen en zijn thuiskomst tegen de avond: zouden er voor de vrouw wel bezigheden zijn om tussen heen en weer te lopen en voor hun kleine klompje leven wel reden om te spartelen?

Zeer belangrijk is de arbeid van een man.

Die leegte in de dag, waarin hij voor de ogen van zijn vrouw verdwijnt: al weet alleen hij wat hij tegemoet gaat en al keert hij terug, zat van bezigheden die zij maar tenhalve kent, zeer belangrijk is die leegte zeker. Haar dag plooit zich er omheen, want alles moet zich schikken rond deze geheimzinnige kern. Zo belangrijk is de arbeid van een man.

Maar is die arbeid ook belangrijk boven alles? Ook belangrijker dan de vrouw?

En toch treedt hij 's-avonds haar leven slechts binnen om bij de kachel te zitten en te verzinken in zijn krant, zo diep dat zelfs het zuigen aan zijn pijp werktuigelijk wordt.

Niet dat zijn hart zich vreemd voelt in dit huis, aan de zijde van deze vrouw. In tegendeel, het klopt van mannelijke bezorgdheid voor de zijnen en de stilten daartussen staan gespannen op alles wat tot hun voordeel strekken kan. Wellicht is dit zelfs de sleutel tot oplossing van het probleem: zozeer zijn zij van hem, dat hij zijn hoofd niet meer voor hen opheft, evenmin als voor zijn eigen lijf.

Neen, niet dat zijn hart zich vreemd voelt aan zijn haard. Het is eerder in te diepe rust. Zo diep zelfs, dat hij zonder het te merken weggezakt is uit het leven van deze kamer, waarin zijn vrouw nu eenzaam ronddwaalt, ogenschijnlijk van de ene bezigheid naar de andere, maar in werkelijkheid om hem te zoeken. Doch ze vindt hem niet meer. En ook de draden, die weleer in de stilte tussen hun harten gespannen stonden: soms heft ze haar handen er tastend naar omhoog, maar ze zijn er niet meer.

Dat is de leegte waarin ik hier omlaag kijk en zie het hoofd van de lezende man als de pit van een diepe kuil, waarin een vrouw doelloos heen en weer zweeft en een nieuw leven zinloze gebaren slaat.

Hij is verdiept in zijn krant en als zijn ogen later de ogen van de vrouw ontmoeten dan is het slechts om te vragen of de aardappelen nog niet gaar zijn.

Gelijk in alle huizen, zo heb ik ook in deze woning een taak te vervullen. Deze beschouwing door de schoorsteen is namelijk niet mijn eigenlijke werk, ze is slechts een begeleidend verschijnsel. Mijn eigenlijke taak is te geven wat de mensen vragen.

Wellicht zijt ge van mening, dat dit de aangenaamste taak is, die een mens kan toegewezen krijgen, maar vergis U niet: al te vaak geef ik mijn gaven met een bloedend hart.

Ik ben immers oud en levenswijsheid rust als sneeuw in mijn haren en mijn baard. Nooit wierp ik een geschenk door de schoorsteen, of mijn blik was eerder daarin afgedaald. Zo ken ik de mensen als niemand hen kent: ik ken hen eeuwen her en ik ken hen van boven. Ik zie de verborgenheden van hun wezen als een plattegrond aan mijn voeten, ik zie het warnet van de wegen door hun verlangens gebaand en ik zie, dat zij in de eeuwige kringloop der begocheling worden rondgedreven, waar zij menen nieuwe paden te gaan. Ik zie hun kleinheid in hun al te groot begeren en ik weet, wanneer ik hun wensen vervul, dat zij niet zelden verpletterd worden onder het gewicht van de gaven, die ik door hun schoorsteen gooi.

Gij kent het mensenhart. Gij weet, dat het pleegt te vragen om vergif in de vorm van een suikerhart. En ge geeft, omdat het uw plicht is te geven. Ge geeft, uw oude ervaring ten spijt. En ge geeft met bloedend hart. Ge geeft aan een vrouw de ring, die ze vraagt, maar ge geeft hem met bloedend hart, want ge weet: het is de boei van haar ongeluk, die ze vóór altijd om zich sluit.

O, kom eens kijken, wat ik in mijn schoentje vond!

Verrukking op Sint Nicolaasmorgen

Hoe weinig kennen de mensen mij, die mij om mijn taak benijden: hoe weinig vermoeden zij, dat ik wellicht de man ben die op mijn feest het minst gelukkig is.

Want zelfs al vragen ze geen vergif, al vragen zij maar andere dingen dan die welke ze het meest behoeven: hoe bitter zijn ze voor mijn eeuwig lachende mond.

Neem die man en die vrouw hier beneden. Zijn hart vraagt te weinig om zijn vrouw te bevredigen en zijn mond vraagt nog minder. Zij moet zijn wensen maar trachten te ontcijferen uit de grillige kronkels van zijn tabaksrook, waar ze met weerzin naar kijkt. Een tabaksdoos, denkt ze, en een hart van rode suiker en de hoeken van haar mond trekken omlaag. Afschuwelijk dat die man niets zegt. Je moet maar raden wat het wezen moet en ongevraagd met je eigen wensen leuren bovendien. Dat is toch geen Sint Nicolaas?

Neen, vrouw, dat is geen Sint Nicolaas, ook voor Sint Nicolaas niet. Jij bent de enige hier, die iets vraagt en je vraagt voor je man, voor je zelf en voor dit nieuwe leven, dat in jullie leegte ligt. Maar ook jij, vrouw, jij die vraagt, je vraagt niet wat je het meeste nodig hebt. En dat is toch wel het minste wat een mens kan doen in zijn nood. Dat zwijgen van je man bijt in je hart, bijt des te scherper omdat je zelf vraagt. Zelfs vraag je om zijn zwijgen scherper te doen bijten. Hij zwijgt en hij is schuldig, want vragen moet een mens. Maar. Maar, vrouw, is zwijgen soms niet verstandiger dan vragen, zolang je tenminste vraagt om dingen, die je toch niet gelukkiger maken? Is het niet verstandiger te zwijgen dan een hart van rode suiker te vragen en de hoeken van je mond trekken omlaag, zo zinloos is dat hart?

Maar ze kreeg wat ze vroeg. Ik wierp een tabaksdoos in de leegte omlaag en een hart van rode suiker en ik verliet de schoorsteen met bitterheid achter mijn eeuwige glimlach, want nog voor ik mijn gezicht afwendde, zag ik de man opkijken uit zijn krant naar die nieuwe, plotselinge dingen en hoorde hem zeggen: „Zo!"

Het verontrustte mij al het volgend jaar, dat ik geen schoenen bij de schoorsteen vond. Niet om de schoenen precies, maar omdat zij naar mij omhoog staren als lege vaten van menselijk verlangen, en hier waren geen schoenen. Hier keek ik neer in de leegte die ik kende, en in een kou die ik niet kende maar die mij de adem benam. Hier was iets ontzettends gebeurd in de maanden van mijn afwezigheid: twee harten die warm moesten zijn en rood; twee harten die één hart moesten zijn, waren grauw en koud en van elkander vervreemd. Twee harten zo wijd apart als de polen van de wereld in dit ene huis, in deze kleine kamer en de blonde kruin van het kind, dat doelloos van de een naar de ander kroop.

Daar sta ik nu op het dak in de winternacht met al mijn geschenken. Vanwaar zal ík mijn warmte halen, als ze niet uit de kamers der mensen door de schoorsteen tot mij komt? En van waar mijn vreugde, zo niet uit het menselijk geluk, waarvoor mijn geschenken bedoeld zijn?

De man zit nog bij de haard en leest rokend zijn krant. De vrouw loopt heen en weer en ze ziet andere dingen dan waar haar ogen naar kijken. Wat is er eigenlijk veranderd in deze kamer, dat ik hem zo pijnlijk herken? De kleur van het behang? De meubels of de plaats der meubels? De gebaren en gewoonten der bewoners? Wat is er eigenlijk veranderd in heel dit vertrek? Niets, behalve de kleine trekken in de gezichten der mensen. Die zijn verstard alsof ze bevroren. Die trekken krampachtig als ze bewegen. Die hebben het licht uit de gezichten gedoofd.

Dat is hier veranderd, niet meer. En toch is alles daar anders door geworden. De waterketel op de kachel zingt ontstemming. Het eten in de pannen geurt verslagenheid. De meubels staren voor zich uit in pijnlijke verwachting. En de klok meet de spanning met harteloos getik. Dat is hier veranderd. De leegte, die vol vragen was het vorig jaar, vol van de koortsigste vragen, maar warm nog van vragen, is nu koud en dood van afwijzing. Dat is hier veranderd. Vragen, die van het noodzakelijke verdoolden, stierven de dood van hun nodeloosheid. Dat is hier veranderd.

AMAZONE — Betty Richards, de 19 jarige dochter van Cliff Richards, de jockey, en nicht van de beroemde Gordon Richards, met internationale faam, won met haar paard, de 14 jaar oude Queensland de historische Newmarket Town Plate wedstrijd over vier mijl op de heide van Newmarket. Dit is de enige wedloop in Engeland, waaraan vrouwen deel mogen nemen. Hij werd voor het eerst gehouden in 1666 onder de regering van Karel II en wordt verreden op de tweede Dinsdag van October. Dit was de 286ste maal.

En nu vragen ze niet meer. Ze vragen niets meer, ook niet aan mij. Dit is een ramp, als teken bedoel ik. Het vorig jaar werden hier andere zaken gevraagd dan de noodzakelijke en dit jaar, als een mysterieuze straf voor hun verzuim, kunnen zij niets meer vragen, man noch vrouw. Nu staat de leegte daar beneden gespannen als tussen twee vijandige polen en in die spanning knagen de gedachten aan hun hersens:

Ik ben benieuwd, waar ze mee voor de dag komt, dit jaar. Ze heeft me niets gevraagd. Andere jaren vroeg ik niets omdat ik het vergat, nu vroeg ik niets hoewel is er aan dacht. Dat is het verschil.

Wanneer ze niet als een kussen wil zijn, dan maar in eens een doornbos. Beter dan een knaagdier dat aan mijn zenuwen vreet. Ja, dat is het verschil. Het knaagdier werd een doornbos. Wat half was werd heel en wat aan mijn ingewanden vrat, staat nu op een afstand geplant. Het is een bevrijding, dat is het verschil.

En dat verschil is nog wel als straf bedoeld. Omdat ik mijn lijf afbeul van 's morgens tot 's avonds en daarna rust. Huisfabriek, fabrfiek-huis: fabriek om te beulen en huis om te rusten, dat is mijn leven. Dat is mijn schuld.

Daarom wordt ik gestraft met een gezicht, dat beter op azijn gezet kon worden. Daarom heeft ze niets gevraagd dit jaar. Toen ze nog vroeg, vergat ik te vragen en nu ze niet vroeg, dacht ik er aan. Om zich te wreken vroeg ze niets en gewroken heeft ze zich, al is het anders dan ze denkt.

Hij heeft er om gevraagd, hij kan het krijgen. Waarachtig, dat is het enige waarom hij gevraagd heeft met zijn eeuwig zwijgen. En nu heeft hij wat hij vroeg: ik vraag ook niet meer. Al veel te lang ben ik het vuur geweest voor een hout, dat toch niet branden wil.

Dan maar leven zonder vragen. Zonder vragen en zonder antwoord, zonder verlangen en zonder vervulling, zonder kuil en zonder berg. Leven zonder in elkaar te grijpen, in tweeheid van twee en eenzaamheid van elk.

Overdag alleen zonder hem en 's avonds alleen met hem. Mijn God, hoeveel beter is de eenzaamheid van de dag dan die van de avond. Dan die eenzaamheid in tegenwoordigheid van een blok vlees in je stoel en de rest zit in de krant. Een blok vlees om kousen voor te stoppen, waar het eten in verdwijnt dat je kookt, maar geen vragen, nooit geen vragen.

Zeker is het beter, maar niet meer te vragen dan eeuwig te vragen voor wie niet vragen wil. Is dat leven? Bestaan en niet vragen.

Zijn en zonder verlangens. Als zwammen naast elkaar te zitten in een grafkelder: is dat leven? En al alles hier dood is dan ook Sint Nicolaas maar, dood en begraven en zand er over. Wat betekenen tabaksdozen en een suikerhart, als ze geen antwoorden op vragen zijn?

En wat wil ze feitelijk? Ze wil dat ik vraag. En waarom? En waarnaar? Ze heeft mij en ze heeft haar kind. Wat moet er nog meer gevraagd worden? Ze heeft mij zoals ik ben. Een blok vlees in een stoel? Goed, dat heeft het werk van me gemaakt. Daar eet ze van en daar druipt het kind van door de kamer: van alles wat ik kwijt ben wanneer ik als een blok vlees in mijn stoel zit. Wat valt er nog te vragen behalve rust en haar rust, die de mijne is? Dat is het enige wat ik haar vraag en dat is het enige wat ze me weigert.

Wat blijven er voor vragen, als wij hier 's avonds zitten kunnen bij de haard? Ze houdt niet van lezen, maar ze kan toch kousen stoppen? Hier zitten we zonder woorden bij elkaar en ginds slaapt het kind in de wieg. Wat blijven er voor vragen over, als alle moeilijkheden vervliegen op zijn ademhaling? Wat blijft er over dan zonder vragen, zonder woorden zelfs, verzadigd te zijn?

Vragen is onrust. Vragen is uitstel van geluk. Waarom verkiest zij onrust boven rust en een mogelijk geluk van morgen boven het zekere geluk van vandaag? Dat is het verschil: dat ik in het heden leef en zij in de toekomst. Ze heeft mij gezocht, maar waar ik niet was. En nu heeft ze het zoeken opgegeven. Goddank, voor mijn rust. Want wat is onrustiger dan iemand die tevergeefs zoekt om je heen?

Ik zocht je, waar je niet was. En waarom kwam je niet waar ik ben? Heb je niet beloofd, dat we samen in één wereld zouden zijn?

In één wereld, ja. En waarom niet in de mijne? Jij vertrekt onophoudelijk naar nieuwe met je vragen. Waarom blijf je niet nader, waar je bent?

Waarom is de wereld, waar je bent, beter dan de wereld waar je komen kunt? Omdat het jouw wereld is?

Waarom is de onbekende beter dan de bekende? Omdat jij onbekendheid verkiest boven kennis, zelfs van het beste?

En zo knagen de gedachten aan hun hersens. En zo brokkelt de klok met kleine knakjes de tijd af, in de stilte, waarin hun geruisloze oorlog woedt.

Totdat hij weer denkt:

Ik ben benieuwd, waar ze mee voor de dag komt dit jaar. Het zal wel niets worden, want haar gezicht voorspelt geen surprises. En ze kan ze houden. Er is er maar één die ik verlang. En dat is geen tabaksdoos en zeker geen hart van rode suiker.

En zij:

Hij denkt natuurlijk: benieuwd waar ze mee voor de dag komt dit jaar. Met niets. Zelfs niet met een vraag. Sint Nicolaas kan op het dak blijven zitten. Hij heeft het daar allicht beter dan ik hier beneden.

En ik zit op het dak, dat is het ergste. Ik zie door de schoorsteen neer op dit wroeten der geesten, kronkelend en wringend om de overhand. Ik zie de blonde kruin van het kind, dat bevreemd en eenzaam heen en weer kruipt in dit labyrinth van worstelende gedachten, zoekende naar de poort van een liefde, die hem binnen wil laten. Maar het zijn stenen muren aan alle kanten.

Ik zit op het dak en ze weten het niet. Zozeer gaan ze in zichzelf op, dat ze nauwelijks de eenzaamheid van het kind vermoeden en minder nog de eenzaamheid van wat ze uit hun eigen leven banden en wat nu in mij op het zak zit in nacht en kou, eenzaam en hulpeloos, omdat het niet gevraagd is en slechts helpen kan, waar het een open hart en open handen vindt.

Wat kon ik doen?

Maar kon ik het wel zo laten?

Die twee vragen hebben mijn nacht vergald, de nacht van blijde wonderen voor allen die beminnen.

Wat kon ik doen?

En toch, ik kon het niet zo laten.

Toen de zoom van de nacht begon te bleken, voordat ik afreisde tot het andere jaar, ben ik naar deze schoorsteen weergekeerd en toen zij 's morgens opstonden, vonden ze twee grauwe harten bij de haard, die koud waren en zwaar en die ze tevergeefs te breken zochten. Want ze waren van steen....

Het goede is als de vruchten der aarde. Het groeit langzaam en onmerkbaar voor de ogen van hen die het dagelijks gadeslaan. Maar voor wie het weerzien na lange afwezigheid is zijn winst een vreugdige verrassing. Daarom moet het een gunstige zijde van mijn ambt genoemd worden, dat ik slechts eens per jaar mijn ronde onder de mensen doe. Er zijn schoorstenen, waardoor ik neerzie op de schoonste groei van het goede.

Neem deze schoorsteen hier, waarin nauwelijks een jaar geleden twee harten omlaag kletterden zonder te breken, omdat ze van steen waren: ik moet bekennen, dat beklemming zijn koude tangen sloot om mijn lijf naarmate ik de plaats naderde en dat mijn hart bonsde, toen ik mijn gezicht legde op het gat. Want weer waren er geen vragen uit opgestegen.

De blonde kruin kroop niet meer, hij liep. De man zat bij de kachel, diep in zijn krant en de vrouw verscheen en verdween al naar gelang de bezigheden haar dreven.

Maar wat zag ik? En waaraan zag ik, wat ik zag?

Hoe onmiskenbaar is de geest, dat wij zijn wijzigingen lezen kunnen, zelfs uit eendere bladzijden. Hier is de kamer met zijn mensen. Eén loopt er stamelend, die het vorig jaar nog kroop, maar overigens.... En toch.... het grote verschil is niet, dat het kind loopt, maar dat het loop in een land waar het thuis hoort.

Nog was er diezelfde stilte. Nog was de man weg achter zijn krant, een muur die de vrouw van hem scheidde. Nog had ik geen vragen ontvangen. En toch.. ..

Het zog van dit stug vermoeden was nog niet vervloeid, toen mijn oude oren de taal hoorden, die een eind aan alle gissing maakte.

„Man", zei de vrouw met een dampende deksel in haar hand, „het is weer Sint Nicolaas en je hebt hem niets gevraagd".

Dat was het: dit warme verwijt, dat eerst haar zelf smelten moest, voordat het anderen kon smelten. Deze overgave die verovering, deze nederlaag die overwinning is, dat was het.

Hij zag op uit zijn krant en terwijl hij sprak, zochten zijn ogen de echo van zijn woorden op haar gezicht:

„Wat zou ik hem vragen, vrouw? Ik schaam mij werkelijk te vragen, wanneer ik zelfs wat ik bezat, niet wist te gebruiken tot ons geluk".

Er viel een stilte, die de stilte der voldragenheid is. De rust die het einde is van de groei en nu breekt de bloem open tot de brede jubel van zijn bloei.

De vrouw verdween en keerde terug onder het gat met twee harten in haar handen, die ik herkende: twee harten van steen.

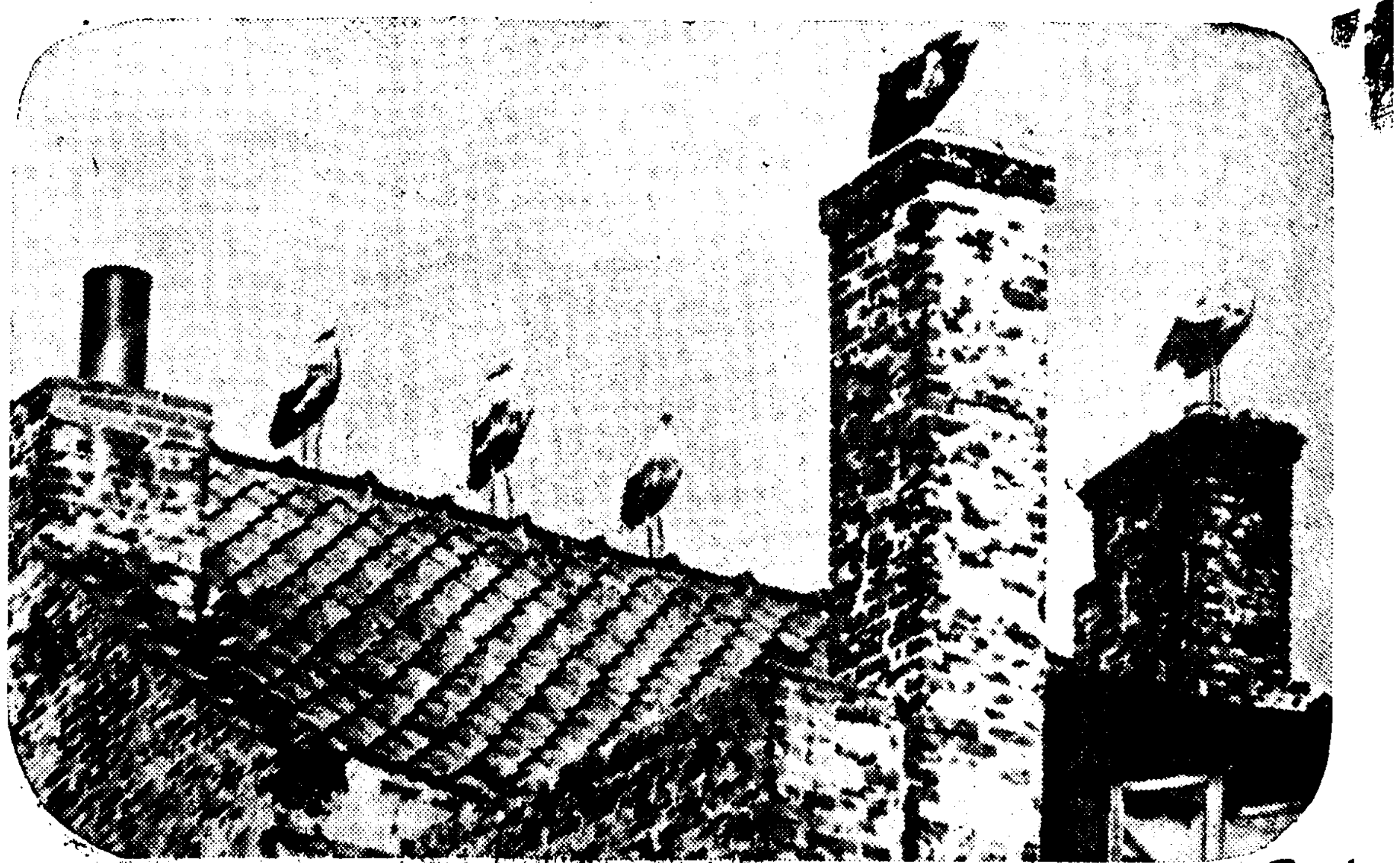
Ze ging voor hem staan en zei: „Wij zijn groot en grote mensen geloven niet meer in Sint Nicolaas. Maar waarom zouden we niet geloven in de kracht die hem drijft? Die hem ieder jaar hierheen voert, die hem zijn witte baard en rode mantel geeft en het schoonste gezicht dan ooit aan mensen getoond werd: een gezicht dat liefde is van wijsheid doordrenkt. De kracht, die hem eeuwig doet glimlachen en geven?

Waarom zouden we niet geloven, dat die kracht deze twee stenen harten voor onze voeten wierp als een koud en zwaar verwijt?

Want dat is de kracht die wij miskenden. Waaraan wij ons geloof geweigerd hebben, alsof ook dit een kindersprookje was. En hoe verkeerd. En hoezeer tot ons ongeluk.

Laten wij weer in die kracht geloven, want hij alleen maakt harten één."

Toen ze dit gezegd had, heeft ze onder de ogen van de man, de harten op elkaar gelegd. Ze behoefden nergens voor gescheiden te zijn, want ze waren even groot en pasten volkomen.

BETEKENT DAT EEN ZESLING? — Op het dak van een huis te Holstebri in Jutland kwamen deze zes ooievaars tesamen en wekten de vreugdigste en meest schrikwekkende vermoedens tegelijk. Zij zijn slechts enkelen van de vele die zich dezer dagen in Denemarken verzamelen, want zij maken zich op om naar het warmer klimaat van het Zuiden te trekken. Zij die het volgend jaar nog beleven, keren terug naar hetzelfde nest, dat zij dit jaar bewoonden.

Gij wilt wel geloven, dat het dak toen een onherbergzaam oord voor mij werd en schoorstenen en antennen onuitstaanbare gezellen. Ik daalde af in — was het opgevraagd of was het gevraagd op de woordenloze wijze waarop wonderen verwacht worden? — voor dit keer trad ik uit eigen beweging de wereld van de mensen binnen.

Dat bracht verwarring. Het kind vluchtte met een kreet van schrik in de rokken van zijn moeder, die de twee harten nog in haar handen hield. De man liet er zelfs zijn krant door vallen en rees verlegen half uit zijn stoel.

Ik stond voor hen, niet als Sint Nicolaas, wat zij waren groot en wat doet het er voor groten toe of zij in Sint Nicolaas geloven? Ik stond voor hen als de verpersoonlijking van de kracht, waaraan zij zo juist hun geloof beleden.

„Goede mensen", sprak ik, „het is nu het tweede jaar dat gij niets gevraagd hebt. Dit keer echter niet ten onrechte, want al is het beter te vragen dan te zwijgen in verharding des harten, het is ook beter niet te vragen dan dingen die nutteloos zijn omdat het voornaamste ontbreekt.

Gij, vrouw, houdt twee harten in uw handen. Wel liggen ze op elkaar maar ze zijn twee en ze zijn van steen. Ze zijn zo geworden door u beiden, door degene die niet vroeg en door degene die een suikerhart vroeg, toen het zinloos was. Want dat is het verschil?

Gij hebt niets gevraagd dit jaar, en terecht, omdat gij het bijkomstige niet meer wilt, zolang gij het wezenlijke mist. Daarom sta ik nu ongevraagd voor u en breng u mijn schoonste geschenk. Ik breng u het hart van al mijn geschenken. ."

En zonder verder nog een woord te spreken, nam Sint Nicolaas zijn twee stenen harten terug en gaf daarvoor één hart, van rode suiker.

Ontheemd door de politiek en ontheemd door het leven.

Uit London Tablet.

In een klein vertrek van het vluchtelingen-kamp in Oostenrijk zijn Valentin en Marfa, 69 en 68 jaar oud, aan het inpakken en verdelen het weinige dat ze nog bezitten. Marfa neemt de foto van Valentin waarop hij als soldaat van de garde van de tsaar staat afgebeeld, en Valentin pakt die van hun bruiloft in. Voor de eerste keer in die vier jaren, dat ze gehuwd zijn, bereiden zij zich voor om uit elkaar te gaan leven.

Ze hebben geen keus. De oudjes, hulpbehoevend en zonder vrienden, die als politieke vluchtelingen gedwongen geëvacueerd werden en samen honger leden, moeten nu ineens uit elkaar. De enige plaats die hen wordt aangeboden om te leven is bij de Kleine Zusters van de Armen. Omdat zij daar in dormitoria zullen wonen, kunnen zij elkaar alleen gaan opzoeken, als de regels het toestaan.

Vergeleken bij die andere vluchtelingen in het kamp zijn Valentin en Marfa nog gelukkig. „Zij weten tenslotte, waar ze naar toe gaan en dat ze te eten zullen hebben" merkt de oude Stefaan, hun buurman op, „want voor de rest van ons", hij maakt met de hand een gebaar dat heel de barak wil omvatten, „wie weet waar we eens begraven zullen worden?"

Valentin en Marfa wonen in Asten, een vroeger Nazi-centrum voor dwangarbeid, een paar kilometer van Linz verwijderd en evenver van de Russische Zone. Asten telt een goede 600 inwoners, die in officiële berichten als volgt geclassificeerd worden: 390 ouden van dagen, 225 die chronisch ziek zijn". De directeur van het kamp, een groothartige Schot, doet voor zijn patiënten wat in zijn macht ligt. Er is een barak voor de zieken, die verzorgd worden door dokters en verpleegsters, die zelf ook vluchtelingen zijn en maar weinig hoop hebben op terugkeer in de maatschappij, daar zij meestal te oud zijn om te kunnen emigreren. Ze hebben ook een huis voor de ouden van dagen, waar oudere verpleegsters in de rottende houten gangen rondtrippelen om een oogje te houden op de kleine slaapvertrekken. Hier leven oud-kolonels, vroegere bank-directeurs, pachters, professors en eens actieve zakenlui met nog slechts weinig van hun bezit en kleine dierbaarheden: lieve foto's en dof geworden medailles.

In dezelfde gebouwen zijn angstvallig schoongehouden kamers, die door ongetrouwde dames en weduwen steeds maar weer geboend worden, en celachtige vertrekjes, waarvan witharige vrouwtjes een aangenaam verblijf trachten te maken voor hun bejaarde echtgenoten. Zij hebben er flessen vol met veldbloemen neergezet en met foto's en heiligen-beelden familie- en Godshoekjes van gemaakt.

De ramen van de barakken lopen op kleine tuintjes uit, waar oude mannen met een stok de grond tussen de groente omwoelen. Onder de jonge bomen staan banken, waar mannen zitten te disputeren en daarbij met krukken en stokken een gewezen veldtocht in het zand tekenen.

De meubelen voor de eetkamers zijn in de timmermanswinkel vervaardigd en geverfd door verminkte ambachtslieden. In de gemeenschappelijke zitkamer wordt drie keer per dag muziek uitgezonden met behulp van de geïmproviseerde luidspreker met een zelfgemaakte versterker. De grammofoonplaten en instrumenten zijn oud, net als de muzikanten, en de piano heeft maar één houten poot. Bij gelegenheid gaat er een truck naar de dichtsbijgelegen stad en neemt de kampbewoners mee, die daar een beetje willen rondwandelen en de winkels bekijken.

Valentin vertelt over zijn dagen als vluchteling in Joegoslavië, waar hij als architect heeft gewerkt en waar hij „het enige huis, dat wij ooit gehad hebben" bewoonde, maar „ik was anti-communist, en zodoende moesten wij weer weg". Hij vond het beter, dat zij ook Oostenrijk gingen verlaten.

Marfa maakt het eten, dat zij in de eetzaal heeft gehaald, op een kleine stoof warm en legt ons uit, dat Valentin beter eet, wanneer zij hun maaltijd samen gebruiken.

Toen wij aanstalten maakten om weg te gaan, greep zij mij bij de arm: „Zullen ze goed voor hem zijn?", vraagt zij op de doordringende fluistertoon van een dove, en plotseling lag ze snikkend tegen mijn schouder. het hartbrekende snikken van een oude. Valentins hand beeft op zijn stok, tranen rollen over zijn rimpelig gelaat en langs zijn lange witte knevelbaard.

De ouden van dagen te Asten maken evenals in de meeste andere kampen deel uit van de „verminkten". Sommige hiervan behoren tot de 1.800 vluchtelingen, die een lichaamsdeel hebben verloren, maar de meesten hebben kleinere gebreken, die niets van hun kracht ontnemen maar hen ongeschikt maken voor immigratie. Er zijn duizenden van zulke gevallen onder de 70.000 vluchtelingen, die nu officieel genoteerd staan als „moeilijk onder te brengen".

De kamp-directeur van Asten heeft een „werk-ploeg" van vijf mannen, die door het selectiecomité voor immigratie als ongeschikt verklaard en afgewezen werden. Tijdens een bezoek waren deze mannen aan het werk. Zij sloopten en reconstrueerden een berak, legden nieuwe electrische leidingen aan en deden loodgieterswerk. Er werd niet geluierd noch gepraat en zij werkten als of zij een race hielden om te bewijzen, dat ze fit waren en alsof ze geen tijd wilden hebben om te nadenken te komen.

De 26-jarige Karl, een deskundig metaalwerker en mecanicien heeft in een van zijn ogen een lidteken van een vonk; Obrad, 27 jaar, verloor een hand als krijgsgevangene; Frans, 24 jaar, heeft een diep lidteken in zijn schouder en Joseph, 23 jaar, hinkt. Zo behoren zij en hun families, tegelijk met de ouden van dagen, tot de verworpenen en afgewezenen.

Er worden cursussen in het kamp gegeven voor herscholing. Vroegere pachters leren tractors besturen en waren bezig op de aangrenzende velden de oogst binnen te halen.

In speciale herstellingsoorden lopen honderden „afgewezenen" tegen alle hoop in, dat zij door al hetgeen zij aanleren, toch nog op de lijst zullen geplaatst worden van de „voor emigratie geschikte personen". Er is zulk een school te Reid ondergebracht in goede barakken van een vroeger hospitaal van het Duitse leger, enige kilometers ten zuiden van München. De Franse directeur hiervan heeft veel gedaan om de moraal van de geamouteerden en verwaarloosden op te beuren. Maar in Reid evenals in Asten heerst een vertwijfelde paniekstemming. In de kleermakerij werkten studenten, meerdere van hen met kunstledematen, zonder op te kijken. De schoenmakers hielden niet op met hameren om de bezoekers te begroeten. De tekenaars hielden hun ogen gericht op het tekenbord als of ze bang waren, dat ze iets in de blikken van de vreemden konden lezen, wat de domper zou zetten op hun eigen hoopvol enthousiasme. Toen wij in het vluchtelingen-ziekenhuis kwamen, bracht men juist een longlijder met een ambulance van Asten weg naar een afgezonderde barak. Onder de chronische gevallen in dit hospitaal bevinden zich geen TB-zieken; voor hen zijn er speciale centrums. Er zijn er 11.000. Tot nu toe heeft alleen een zeer begrensde behandeling in de kampen plaats gevonden. In de goed uitgeruste ziekenhuizen van Zweden konden 150 vluchtelingen worden geborgen, evenals nog 150 van hun familieleden. Ieder van hen moest gesubsidieerd worden met $ 1000 en ieder familielid met $ 250. Het geld kwam van de kostbare één millioen dollar, die de Internationale Vluchtelingen Organisatie op zij had gelegd, als aanmoediging voor de zorg van de 150.000 vluchtelingen die in Centraal Europa leven, zonder bijstand of steun.

In Wenen, Salzburg, Frankfurt en München, waar ik besprekingen hoorde over het lot der vluchtelingen, bleken de selectie-comité's voor immigranten absolutt onkundig te zijn over de bevolking van de kampen. Een ernstige jonge man zette ons zijn standpunt uiteen: „In orde. Onze taak is practisch vervuld. We krabben over de bodem van de pet. Er blijft niets meer over". Dat de velen, die hij in arbeidsprograms had opgenomen, oude of ziekelijke familieleden achterlieten, raakte hen niet; zijn selectie en zijn visie werden door regels begrensd.

In andere kantoren vond men onder de geschoolde maatschappelijke werkers, het „historisch geval" van Valentin en Marfa, dus het uit elkaar leven van gehuwden, een minder belangrijk aspect van het probleem voor ouden van dagen.

De Christelijke landen van de wereld hebben ongeveer 1 millioen vluchtelingen te werk gesteld voor de ontwikkeling van landbouw en industrie. Ze hebben er ook enkele toegelaten, die niet meer konden werken, mits zij een goede borg hadden. De andere ouden, zieken, verminkten en 22.000 hulp- en verplegingbehoevenden, worden ondergebracht, waar ze de minste moeite veroorzaken, of aan hun lot overgelaten.

Niet één land heeft een plan te berde gebracht of een poging gedaan om een gedeelte van de verantwoordelijkheid op zich te nemen. Niet één land heeft in christelijke caritas zijn deuren geopend voor de „Ongewensten".

EEN VREEMDE MANIER VAN WINKELEN. — De Engelsen zijn er wel aan gewend in de rij te staan om hun kalfslapje te kopen, maar deze situatie is toch zelfs voor hen ongewoon. Dit is de kanaalzone en Britse militairen, hun vrouwen en kin deren winkelen er onder de bescherming van een machinegeweerpost die mogelijke aanvallen van Egyptenaren moet voorkomen.

Voor Boekenliefhebbers:

Te kust en te keur

dr A. Adam. — Deugd der Vrijheid Uitg. H. Nelissen — Amsterdam 't Groeit — Antwerpen

Deugd der Vrijheid is op zijn wijze en op zijn beurt een bevrijdend boek, d.i. een boek, dat ons niet alleen een beter inzicht en aanvoelen geeft van de betekenis, de draagwijdte, de rechten en de plichten van de vrijheid, maar ons tegelijkertijd vrijmaakt van een reeks opvattingen, gevoelens en complexen, die ons vrijheidsbewustzijn alleen maar kunnen doen ontaarden of op verkeerde wijze richten.

Zoals hij in zijn boek „De Grootste echter is de liefde" uit naam van de echte opvatting van de volle christelijke levensbeschouwing reageerde tegen de overspannen voorstellingen van de kuisheidsmoraal, en een warm pleidooi hield voor de voorrang van de liefde in het christelijk leven, zo reageert A. ADAM in dit nieuwe boek tegen de al te veel verspreide opvattingen en houdingen die de gezagvoering en de gehoorzaamheid uit het christelijk evenwicht rukken en de ware vrijheid daardoor in het gedrang brengen, en pleit hij voor een zedelijk en christelijk verantwoorde gewetensvrijheid en voor de eerbiediging hiervan in het openbaar leven.

Dit boek groeide aldus uit tot een belangrijke bijdrage in de studie van de persoonlijkheid en in de actie voor de erkenning en de eerbiediging van de rechten van de menselijke persoon.

A. ADAM heeft de moed om geen enkel probleem onaangeroerd te laten, hoe delicaat dit ook moge zijn: we denken bv. aan de problemen van de democratie, van de verhouding tussen vrijheid en gehoorzaamheid in de Kerk, van de verhouding tussen geweten en zondigheid. En in al die vraagstukken durft hij uit te drukken wat bij de meeste weldenkenden reeds lang een bewuste overtuiging geworden is, maar door allerlei omstandigheden vaak niet tot verwoording komt in onze christelijke gemeenschap. Daarom zal ook dit boek, evenals zijn opschudding makend werk over de kuisheid, de aandacht sterk op zich trekken en wellicht ook wel discussies uitlokken. De auteur zelf zou niet anders dan dit kunnen toejuichen als een uiting en een verrijking van onze deugd van vrijheid.

—

Mr E. v.d. Vlugt. — Azië in de vlammen. Uitgave: W. P. van Stockum en Zoon Hartogstr. 3. — den Haag.

Wij zouden „Azië in de vlammen" gaarne als leiddraad zien voor de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten, want de bekwame hand van mr E. v. de Vlugt, die een diepgaande studie heeft gemaakt van deze landen, heeft in een boeiende verteltrant een stuk geschiedenis weergegeven, welke wij zelden zo gedocumenteerd hebben kunnen aanschouwen. Een vergelijking met Jef Last (De Rode en de Witte Lotus bijv.) valt in het niet, want „Azië in Vlammen" wil meer dan alleen verhalen, het constateren van feiten. Het geeft duidelijk weer de gevaren van het communisme, zonder propagandistisch te zijn voor het anti-communisme. Te roemen is de overzichtelijkheid — er zijn zelfs keurige in kleuren uitgevoerde landkaartjes opgenomen in dit boek, dat daardoor juist zo aan waarde wint — het communisme en de andere vormen waar het zich in andere landen aandient worden scherp geanalyseerd. Een ander woord, maar het zelfde systeem en gebaseerd op het extract uit een artikel van de rapporteur over de koloniale kwestie bij het VIe Congres der Communistische Internationale, dat zegt, „dat het allesbeheersende denkbeeld, dat alle nieuwe aanhangers van de Komintern in Azië moet worden ingegoten, hierin bestaat, dat de z.g. culturele en opvoedende taak der imperialistische mogendheden in de koloniën dezelfde waarde heeft als die van een beul".

Dit staat er en het is even brutaal als de rode beul in Moskou zelf, het is de doctrine van de Sovjet, dat het heil der koloniën gelegen is in de onmiddellijke ontwikkeling van de bolsjewistische beweging. De theorieën van Marx en voor hem Lenin zijn er niet vreemd aan.

De schrijver weet deze punten voor zijn lezers haarfijn uit te leggen en te belichten tegen de achtergronden van het grote wereldgebeuren, waar de machten tegenover elkander staan.

Het wordt ons begrijpelijk waarom het christendom fel gekant staat en **moet** staan tegen over deze goddeloze heilleer, die de materie predikt als het enige waardemateriaal op aarde en de geest dood verklaart.

In tal van hoofdstukken — vooral Hoofdstuk II is niet zonder enig belang, omdat hierin uiteengezet wordt waarom Azië en wellicht ook Afrika meer toegankelijk zijn voor het communisme, dan andere werelddelen — gaat schrijver uitvoerig in op de diverse landen tot Azië behorend, vertelt tal van bijzonderheden, welke wij niet wisten en op gezag van de schrijver gaarne aanvaarden en houdt de lezer gespannen bezig, ja boeit hem en zet hem tot overpeinzing.

Volkomen raak getypeerd is des schrijvers visie op Indonesië na de tweede wereldoorlog om te oordelen wat de toekomst betreft van Indonesië, dat het Nederlands bestuur een bolwerk is tegen het communisme. Het boek is zeer actueel, want het behandelt ook de oorlog in Korea.

Kortom een boek, dat wij in deze tijd van voortdurende spanning en wapengekletter warm, ja zeer warm in de aandacht van onze lezerskring willen plaatsen.

—

H. de Wit. — Suriname en de Ned. Antillen. Uitgave: N. V. Uitgeverij W. van Hoeve. Den Haag.

Van de hand van Hendrik de Wit is verschenen „Suriname en de Ned. Antillen", een kort overzichtswerkje van de twee rijksdelen in Amerika met geen andere pretentie dan om een kort overzicht te geven van wat deze beide landen zijn en betekenen.

Bepalen wij ons tot datgene, wat de Ned. Antillen betreft, dan zien wij achtereenvolgens diverse hoofdstukken behandeld, die variëren van economische aard tot een staatskundige praatje over de ontwikkeling van Kolonie tot Autonomie, terwijl voorts ook aandacht werd besteed aan de oorspronkelijke bewoners, de eerste vestigingen en meer wat de buitenstaander kan interesseren over dit stukje Koninkrijk in de Caribbean.

Ook de olie maatschappijen — de Lago minder uitgebreid — worden in dit werkje niet overgeslagen. Interessant is het hoofdstuk „Van kolonie tot zelfbestuur", dat in korte trekken de tot standkoming van de huidige constellatie behandelt. Uiteraard heeft de schrijver een summier overzicht moeten geven, enkele onvolkomenheden in des schrijvers betoog vergeven wij hem deswege gaarne.

Dat de invoering van de eilandenregeling een snelle consolidatie van de politieke verhoudingen op Aruba zelf en daardoor een zuivering van de sfeer het gevolg zal zijn, is tot op heden nog niet gebleken. De drang naar afscheiding van Aruba wordt klemmender gehoord, ook al betekent dit zowel voor Aruba als Curaçao politieke zelfmoord.

De COP wordt door de schrijver getekend als een partij, waarin zowel de industrie-belangen (olie) als de belangen van de Curaçaose oude families (dikwijls protestant) zijn vertegenwoordigd. Van het beleid van de COP weet de schrijver slechts te melden dat zij streeft naar een zo goed mogelijk samengaan met de KVP.

Met dat al, een practisch lezenswaardig boekje, dat wij onverdeeld in de aandacht kunnen aanbevelen. Willem v.d. Poll leverde de (artistieke) foto's. Commentaar overbodig.

—

Hoe overleef ik een atoombom aanval? Uitgave: G. B. van Goor Zonen's Uitgeversmij.

Het zijn rare tijden, waarin we leven, zodat we niet eens werden opgeschrikt, toen wij ter recensie ontvingen een boekwerkje „Hoe overleef ik een atoombom aanval".

Het betreft hier een bewerking van de officiële Amerikaanse uitgave „Survival under atomic attack" en geeft ons overzichtelijk weer wat wij kunnen doen tegen een eventuele atoombom aanval. Want het is mogelijk een dergelijke aanval te overleven, ook zonder bijzondere instrumenten, zonder beschermende kleding en zonder bijzondere opleiding hoe dit gedaan moet worden. Het geheim is slechts: kent de werkelijke gevaren en kent de te nemen maatregelen.

Het is een zeer practisch boekje, dat wij, als verschijnsel van de moderne eeuw der vernietiging, liever **nooit** gezien hadden, maar ten enen male niet gemist kan worden in het huisgezin. Want wanneer eenmaal de duivelse machten losbreken, wanneer eenmaal de atomaire krachten op onze arme hoofden worden losgelaten, dan zal de inhoud van dit boekje ons van nut kunnen zijn. Laten we hopen, dat we de gegeven voorzorgsmaatregelen nimmer behoeven toe te passen.

—

Teixeira de Pascoaes — Napoleon. Uitg: J. M. Meulenhoff — Amsterdam

In een weelde van woorden, beelden, paradoxen en vloeiende stijlzinnen schrijft Teixeira de Pascoaes zijn visie neer over het leven van de kleine korporaal, Napoleon Bonaparte.

Verwonderlijk is de kennis, die bijna aan de inhoud van een geschiedkundige encyclopaedie doet denken, raak typerend verhaalt de schrijver van de persoon, de tijdsomstandigheden, milieu, karakter en belevenissen uit die dagen, waarin Napoleon zijn triompen vierde. Het boek is dus méér geworden dan alleen een persoonsbeschrijving, want tegelijk met Napoleon werd ook een stuk geschiedenis geschreven.

Dit wil niet zeggen, dat we de schrijver op elk terrein zijn soms gewaagde stellingen zouden willen aannemen. Integendeel, er bestaat voldoende ruimte en met succes te kunnen discussieren.

Maar zelden hebben wij een zulk een fraai werk kunnen lezen over een historische figuur.

Onwillekeurig maakt men vergelijkingen met het boek van Brugmans, dat ook Napoleon als thema behandelde, doch die de romanvorm heeft gekozen.

„Napoleon, de spiegel van de antichrist", is een boekwerk, dat de tot oordelen gerijpte lezer zeker zal weten te boeien. De stijl is voortreffelijk, dank zij een prima vertaling.

—

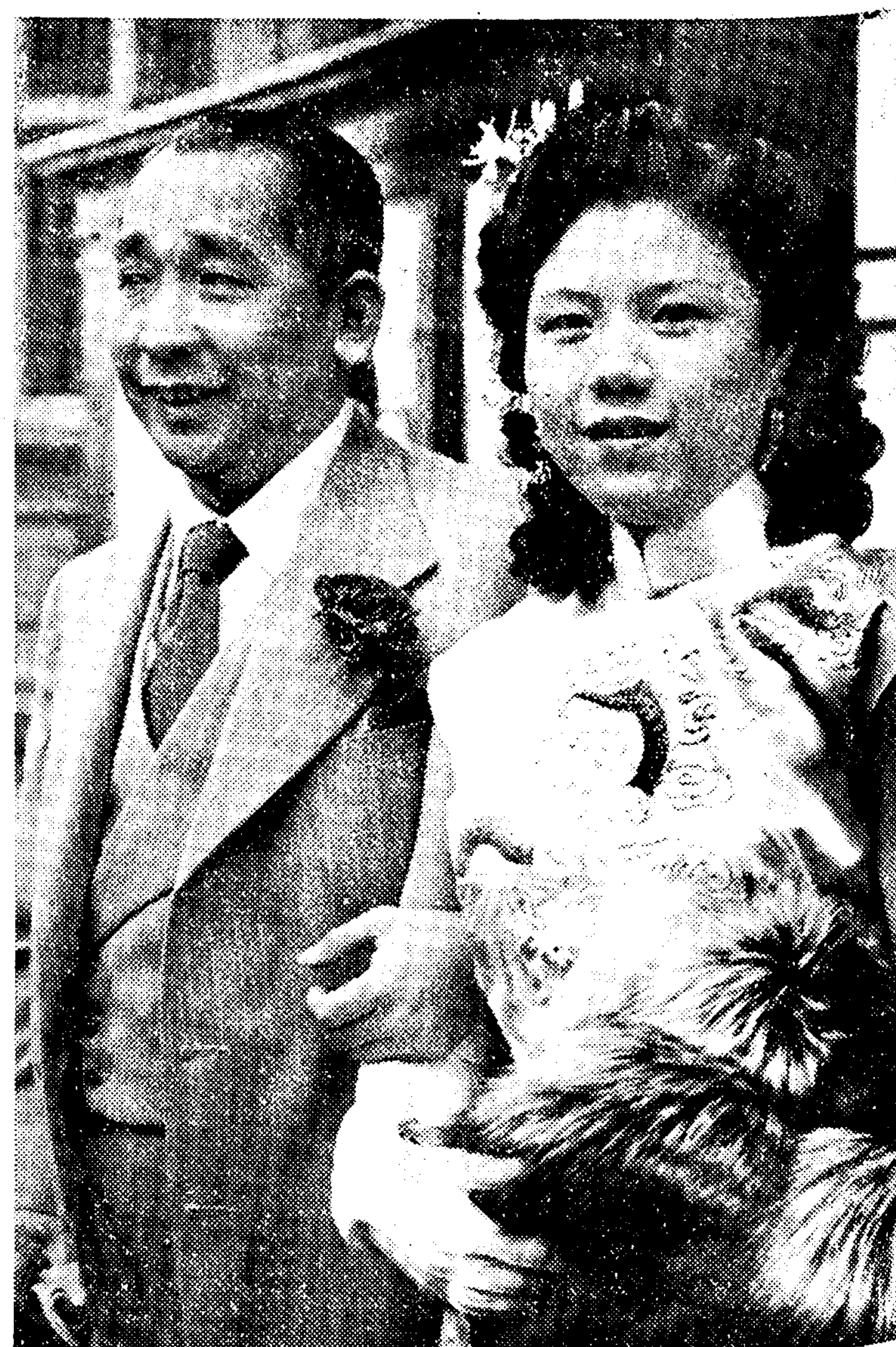
Onderdrukking en verzet. Afl. 29. J. M. Meulenhoff. — Amsterdam

Verschenen is de 29-ste aflevering van het monumentale werk „Onderdrukking en Verzet". Deze aflevering geeft in rake lijnen en diepgaand genoeg om de ware toedracht in het licht van het verleden te kunnen zien, de feiten weer.

In dit geval de gehate „Arbeitseinsatz", die met niets ontziende rigoureusiteit werd gevoerd om aan de nodige „manpower" te komen teneinde de Duitse oorlogsmachinerie op gang te kunnen helpen.

Wij zien de Duitse penetratie in de vakbonden en de verkrachting van de sociale wetgeving, we zien de groots opgezettte reclame om werkkrachten te trekken en de tegenacties in de vorm van ondergronds propaganda om de grote trek naar Duitsland te kunnen remmen (en met succes). We zien de sinistere figuur van een Woudenberg, en lezen van het dapper verzet der confessionele vakbonden, de roof van de bondskas, de slappe houding toen van het NVV, de uitvoeringen van „Vreugde en Arbeid" en wij zien een fascimilé van een dreigbrief van een nationaal-socialist, die een werkgever aanklaagt, omdat hij een arbeidskracht had aangenomen om **buiten** de „Arbeidsbeurs" om.

Met dat al, een zeer lezenswaardige aflevering.

VER VAN HUIS IN 'T HUWELIJKSBOOTJE. — Een Londense bruid in een lange Chinese japon was de rijke, 22 jaar oude Miss Eu Yang-Sen van Hongkong. Ze trouwde in Caxton Hall te Londen met een Chinese architect Ng Keng-Sing Siang van Singapore. Ze zijn beiden Christenen. Over haar japon droeg de bruid een schoudermantel van vos: in het haar stak een lange kam in Spaanse stijl en tuil bloemen. Een andere Chinese vrouw vergezelde haar die door velen voor een bruidsmeisje werd gehouden. Maar het was de moeder van de bruid. Waarom echter dit huwelijk in Londen en zo ver van huis? In Malaya of in Honkong zouden minstens 3000 familieleden en vrienden zijn uitgenodigd. „Hier, zei de bruid, „gaat het allemaal veel eenvoudiger en vlugger". Zij ontmoette Mr Siang in Singapore. Hij is 40 jaar oud. De vader van de bruid was de eigenaar van een tinmijn in Malaya. Zijn uitgestrekte bezittingen worden nu door moeder en dochter gedeeld. Van Londen vliegt moeder naar New York — voor het huwelijk van een andere dochter.

RIJDENDE SCHOENENWINKEL IN HET HART VAN AFRIKA. — Colin Richards van Bournemouth, Engeland, is een van de speciale groep wereldbereizende verkopers, die getraind werd door Bata schoenfabrieken. Hij is juist vertrokken voor een reis van 20.000 mijl door de jungles van Afrika om schoenen te verkopen. Zijn rijdende salon vertoont ook films om de bewoners van Afrika meer „schoen-bewust" te maken. Hier neemt hij de voet-maat van Miss Gloria Rhodes, een studente in de rechten uit Nigeria, terwijl Miss Sheila Clark, een danseres van Trinidad de producten keurt.

Mgr. C. L. van Wijckerslooth

(Nov. 1851 — Nov. 1951)

door Pater M. D. Latour

In de tweede jaargang van LUX (Jan. — Feb. 1945) publiceerden wij een levensschets van de Hoogwelgeboren, Hoogwaardige Heer Cornelis Ludovicus, Baron van Wijkerslooth, Heer van Schalkwijk, Bisschop van Curium in partibus infidelium, huisprelaat van Z. H. Gregorius XVI en Assistent bij de pauselijke Troon, Commandeur in de Orden van de Nederlandse Leeuw en van de H. Gregorius, belast met het behartigen van de belangen van de R. K. Missiën van Nederland in de Overzeese Gewesten. Wij hebben ons toen beperkt tot een algemeen overzicht van zijn verdienstelijk leven, zonder dieper in te gaan op zijn verdiensten voor onze Curaçao Missie.

Dit willen wij u gaarne doen, nu het op 11 Nov. van dit jaar honderd jaar geleden was, dat Mgr v. W. stierf, ter dankbare gedachtenis aan de man, die zóveel voor ons deed, dat men Mgr v.W. zou Mgr Niewindt nooit hebben kunnen bereiken hetgeen hij werkelijk bereikt heeft.

In „De Katholiek" van 1874, Deel I, bl. 365 staat een artikel over de toen kortelings overleden Mgr Josephus Antonius Pluym, Aartsbisschop van Thyane, Vicarius van het Patriarchaat van Constantinopel, Apostolisch Delegaat, Ridder-Grootkruis der Keizerlijke Franz Joseph Orde, enz., waarin de volgende even hoffelijke als vleiende beschrijving voorkomt van Mgr v. Wijkerslooth:

„Ik mag van Pluyms studiejaren te Warmond niet gewagen, zonder tevens aan de verplichtingen te herinneren, die hij dankbaar erkende ook jegens een ander hoogleraar dier inrichting te hebben gehad. Ik bedoel de toenmalige Professor C. L. Baron van Wijkerslooth van Schalkwijk, die aldaar sedert 1823 de theologie doceerde en aan het Seminarium verbonden bleef totdat hij in 1833 tot Bisschop van Curium i.p.i. werd verheven. Al kon Baron van Wijkerslooth als man van wetenschap, als theoloog en veelzijdig ontwikkeld geleerde niet op één lijn met Chedeville genoemd worden, toch bezat hij vele en eigenaardige verdiensten en loffelijke hoedanigheden, welke zijn verblijf en werken te Warmond steeds in gezegend aandenken zullen doen houden. In zijn persoon zag men het zeldzame voorbeeld hier te lande, gegeven door een edelman uit een der vermogendste een aanzienlijkste katholieke geslachten gesproten, die aan de voorrechten van geboorte en stand en aan de wereldse genietingen en vooruitzichten, die hem wachtten, had vaarwel gezegd om als eenvoudig priester aan de dienst der Kerk zijn leven te wijden. Dat voorbeeld van onthechting en zelfopoffering moest reeds op zich zelf stichten en bezielend op zijn jeudige omgeving werken.

Men voege daarbij 's mans waarlijk priesterlijke levenswandel, zijn tedere godsvrucht, zijn liefdadigheid, meer bijzonder in het steunen van min vermogende studenten (hij stichtte een beurs voor arme priesterstudenten), zijn minzaamheid en hoffelijkheid in het dagelijks verkeer, met nog iets, ik-weet-niet-wat, dat ons in lieden van goeden huize en beschaafde toon als van zelf aantrekt; en men zal begrijpen dat Professor van Wijckerslooth zich bij ambtgenoten en leerlingen een welverdiende invloed verwierf en zich door aller achting en eerbied omringd zag. Van een aantal kwekelingen (priesterstudenten), van de meeste doorgaans, was hij de geestelijke raadsman en gids en allen roemden om strijd de blijmoedige bereidvaardigheid en vaderlijke goedheid, waarmede hij hun steeds ten dienste stond.

Ook Pluym erkende zeer veel voor zijn geestelijke leiding en vorming aan Professor van Wijkerslooth verschuldigd te zijn".

— Deze Mgr Pluym is nog een tijd lang Professor geweest op het Seminarie, waarop ook v. W. Professor was. De biograaf van Mgr Pluym geeft ons wel een hoog idee van de persoon en het karakter van Mgr Niewindts krachtigste medewerker.

Op 21 April 1823 tekende Z. M. Koning Willem I een besluit tot oproeping van priesters voor de Missie van de Nederlandse Antillen, toen nog bekend als Curaçao en onderhorigheden. De man, die naast Mgr Ciamberlani, Pauselijk Nuntius te Brussel, de hand had in dit koninklijk besluit was zonder twijfel Baron van Wijkerslooth, procurator van de Missie bij de Regering in het Moederland. Hij wendde alle moeite aan om enige Nederlandse priesters voor Curaçao te krijgen. Gemakkelijk zou dit wel niet gaan, daar de Seminaries bedreigd werden met sluiting en de kloosters met zeer hinderlijke beperkende bepalingen. Toch bezitten we een brief van Baron v. W. aan de Koning, gedateerd van Warmond „le 26 Juillet 1823", waarin hij verzoekt om traktement van 1500 pesos voor de Eerw. Heer M. Niewindt, hem noemende: „vicaire de beaucoup de mérite et réunissant toutes les qualités requises". En hiermee bewees hij de Nederlandse Antillen misschien de grootste dienst, die haar ooit door een Nederlander bewezen is; v. W. bezorgde ons onze onsterfelijke Niewindt en meer dan dat: hij bleef tot aan zijn dood diens krachtigste en bekwaamste medewerker en intieme vriend.

Toen baron v.W. een geestelijke zocht en Niewindt daarover polste, waren zij reeds oude bekenden en goede vrienden, want baron v. W. was op het Seminarie van Warmond Professor, toen Niewindt er student was. Uit een brief van baron v.W. van 26 Juli 1823 aan de Koning, blijkt namelijk dat hij persoonlijk kapelaan Niewindt overreed heeft om het pastoorschap over de West Indische Eilanden op zich te nemen. En voor deze wonderlijke goede keuze kunnen we v.W. nooit genoeg dankbaar zijn.

Een van de eerste klachten die baron v.W. te horen kreeg van pastoor Niewindt was over het volslagen gebrek aan priesters voor het vele werk. Nu bleek aanstonds well een hulp Mgr v.W. voor onze Missie was. Reeds op 21 October 1826 had de procurator, baron v.W. de Koning verzocht om een tegemoetkoming voor een derde geestelijke in de Kolonie Curaçao. De Minister van Binnenlandse zaken te Brussel antwoordt, dat het wel mogelijk is dat het verzoek wordt ingewilligd in aanmerking genomen het groot aantal katholieken in Curaçao, doch verlangt te weten of er reeds een geestelijke bekend is voor uitzending en vraagt opgave van zijn naam en woonplaats. Deze persoon was gevonden in de W. E. Heer Lambertus van Lommel, gepriviligeerd priester en kapelaan te Moergestel. Op 9 Aug. 1827 kwam hij op Curaçao aan.

Dato 12 Jan. 1827 had de procurator baron v.W. een rekest gericht aan de Koning zelf, waarin hij de treurige financiële toestand van de Kerk op Curaçao beschrijft voornamelijk uit hoofde van een eis ten gunste van de boedel van Pirovano (de voorganger van Niewindt op Curaçao) en Zijne Majesteit smeekt om „indien er geen middel bestaat om de kerk van Curaçao voor de vorderingen van de familie Pirovano te dekken, dan de katholieken dier Kolonie met drie duizend gulden tegemoet te komen, terwijl wij dan hier wederom alle pogingen in willen spannen, om het overige dier schuld uit liefdegiften onzer katholieken te verzamelen".

Het antwoord van de Minister van Binnenlandse zaken van 9 Maart 1827 was niet ongunstig, wel enigszins teleurstellend: Zijne Majesteit heeft „zodanige voorlopige beschikking beraamd, waardoor de R.K. Gemeente van Curaçao niet te vrezen zal hebben, dat hare Kerk door de Hypotheekhouders op dezelve, zal ontnomen worden en dat dien ten gevolge in dit ogenblik een collecte tot behoud dier Kerk, ondoelmatig zoude wezen".

Op 6 April 1833 maakt de Directeur op Curaçao een resolutie van 6 Maart bekend, gezonden door de Gouverneur-Generaal van West Indië (zetelend in Suriname) „dat krachtens een ministeriële dépèche van 27 Sep. 1832 de volgende Spaanse geestelijken op Curaçao en op de andere eilanden hun geestelijke functies mogen uitoefenen: fr Benito Jose de Villaviciosa, Pedro Gamboa, Salvator Garcia Ortigosa, fr Francisco Antonio España, fr Jose Rafael Sanchez, fr Pablo de Caspe en Dom. Domingo, onder verplichting een eed van trouw aan de Koning en overige autoriteiten in de Kolonie en alles te doen wat trouwe ingezetenen betaamt". Merkwaardig is dat zeven Spaanse priesters (vrijwel de zelfden als hiervoor genoemd) op 28 Maart 1830 al een dankbrief schrijven aan de H. E. Heer „de Wijkerslooth" voor zijn bemoeiingen in het vragen van de uitoefening hunner geestelijke bediening bij de H. Stoel en hun toelating bij de Koning. Rome had hun dus blijkbaar, op verzoek van baron v.W. al jurisdictie verleend vóór het verlog van de Koning loskwam. Ook van dit laatste was baron v.W. natuurlijk de bewerker.

(Wordt vervolgd.)